

**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ
& ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Νομοθετικό πλαίσιο για την εισαγωγή στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση
γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες και καταγραφή των αιτιών
απόρριψης των προϊόντων αυτών

Κωνσταντίνος Ι. Μπραντίσας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Γεώργιος Χριστοδουλόπουλος, Καθηγητής ΓΠΑ

**ΑΘΗΝΑ
2024**

**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Νομοθετικό πλαίσιο για την εισαγωγή στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση
γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες και καταγραφή των αιτιών
απόρριψης των προϊόντων αυτών

“Legislative Framework for the Importation of Dairy Products into Greece
and the European Union from Third Countries and Documentation
of the Causes for Rejection of These Products”

Κωνσταντίνος Ι. Μπραντίτσας

Εξεταστική Επιτροπή:

Γεώργιος Χριστοδουλόπουλος, Καθηγητής ΓΠΑ (επιβλέπων)

Ελευθέριος Δροσινός, Καθηγητής ΓΠΑ

Παναγιώτης Σιμιτζής, Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΠΑ

Νομοθετικό πλαίσιο για την εισαγωγή στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες και καταγραφή των αιτιών απόρριψης των προϊόντων αυτών

*ΔΠΜΣ Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παραγωγής Γάλακτος & Γαλακτοκομικών Προϊόντων
Τμήμα Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής
Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων & Διατροφής του Ανθρώπου*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αποτελεί μια συγκριτική ανάλυση των διαφορών στις αιτίες απόρριψης των γαλακτοκομικών προϊόντων μεταξύ της Ελλάδας και των υπόλοιπων κρατών μελών της ΕΕ. Επικεντρώνεται στον εντοπισμό παραγόντων ή ειδικών συνθηκών που επηρεάζουν τη συχνότητα και τη φύση των απορρίψεων, εξετάζοντας πρότυπα ποιότητας, την ασφάλεια των τροφίμων και προκλήσεις που προκύπτουν από την παγκοσμιοποίηση της παραγωγής και του εμπορίου τροφίμων. Η μελέτη παρουσιάζει μια ανασκόπηση των κύριων νομοθετικών κανονισμών της ΕΕ που διέπουν τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων, παρέχοντας το υπάρχον νομικό πλαίσιο. Αυτό περιλαμβάνει κανονισμούς που αφορούν τα μοντέλα υγειονομικών πιστοποιητικών, τις απαιτήσεις εισόδου για τα τρόφιμα που παράγονται από ζώα, και τις λεπτομερείς διαδικασίες ελέγχου. Το δεύτερο μέρος της μελέτης αφορά την ανάλυση δεδομένων από τη βάση δεδομένων TRACES NT (Trade Control and Expert System New Technology), εστιάζοντας στις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ και την Ελλάδα τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Το TRACES NT είναι στενά συνδεδεμένο με το κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες. Συγκεκριμένα το TRACES NT αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των προσπαθειών της ΕΕ να διασφαλίσει ότι όλες οι εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων συμμορφώνονται με τα αυστηρά πρότυπα υγείας και ασφάλειάς της. Έχει σχεδιαστεί για να απλοποιήσει και να τυποποιήσει τη διαδικασία πιστοποίησης, εξασφαλίζοντας ότι τα εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα πληρούν τους κανονισμούς της ΕΕ, οι οποίοι είναι από τους αυστηρότερους στον κόσμο. Η επιλογή των δεδομένων και η στατιστική ανάλυση επικεντρώθηκαν στη χώρα προέλευσης, τον τύπο του προϊόντος, τους λόγους απόρριψης και τα αποτελέσματα των ελέγχων.

Η ανάλυση των δεδομένων από τη βάση δεδομένων TRACES NT αποκάλυψε σημαντικές διακυμάνσεις στην προέλευση και τους τύπους των γαλακτοκομικών προϊόντων που εισάγονται στην ΕΕ και την Ελλάδα. Εντοπίστηκαν διαφορές στις αιτίες απόρριψης ανάμεσα στις διάφορες χώρες, με συχνότερες να είναι η απουσία συνοδευτικών πιστοποιητικών ή η μη συμμόρφωση με τα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων. Τα περισσότερα φορτία που απορρίφθηκαν είχαν μικρό βάρος, υποδεικνύοντας την υψηλότερη πιθανότητα απόρριψης ελαφρύτερων αποστολών. Επίσης, σημαντικός αριθμός εισαγωγών προς την Ελλάδα απορρίφθηκε λόγω ελλειπών ή ακατάλληλων εγγράφων, αναδεικνύοντας τη σημασία της επαρκούς τεκμηρίωσης στις διαδικασίες εισαγωγής. Τα συμπεράσματα της μελέτης επισημαίνουν την πολυπλοκότητα των εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ και την Ελλάδα, τονίζοντας την ανάγκη για συνεχή παρακολούθηση και συμμόρφωση με τα πρότυπα και κανονισμούς. Οι περιορισμοί της μελέτης, όπως η εξάρτηση από τα δεδομένα

TRACES NT, οι χρονικοί περιορισμοί, και η επικέντρωση μόνο στα γαλακτοκομικά προϊόντα, επισημαίνουν την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και βελτίωση των δεδομένων.

Εν κατακλείδι, η παρούσα εργασία παρέχει μια συνολική επισκόπηση των συγκριτικών αναλύσεων των απορρίψεων γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ και την Ελλάδα. Η μελέτη εστιάζει στην ανάλυση δεδομένων από την πλατφόρμα TRACES NT, εξετάζοντας την προέλευση, τους τύπους προϊόντων, και τους λόγους απόρριψης. Η ανάλυση αποκαλύπτει την πολυμορφία και την πολυπλοκότητα της εμπορικής δυναμικής των γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ και η Ελλάδα στον τομέα της εισαγωγής και του ελέγχου τροφίμων. Τα συμπεράσματα της μελέτης υπογραμμίζουν τη σημασία της συμμόρφωσης με τα εγκεκριμένα πρότυπα και κανονισμούς για την εξασφάλιση της ασφάλειας και ποιότητας των τροφίμων, καθώς και την ανάγκη για συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση των δεδομένων και των μεθόδων ελέγχου.

Επιστημονική περιοχή: Τεχνολογία τροφίμων

Λέξεις κλειδιά: γαλακτοκομικά προϊόντα, TRACES-NT, Ευρωπαϊκοί κανονισμοί

Legislative Framework for the Importation of Dairy Products into Greece and the European Union from Third Countries and Documentation of the Causes for Rejection of These Products

MSc Integrated Production Management of Milk & Dairy Products

Faculty of Animal Science

Department of Food Science & Human Nutrition

ABSTRACT

The study is a comparative analysis of the differences in the causes of rejection of dairy products between Greece and the other EU member states. It focuses on identifying factors or specific conditions that influence the frequency and nature of rejections, looking at quality standards, food safety and challenges arising from the globalization of food production and trade. The study presents a review of the main EU legislative regulations governing dairy imports, providing the existing legal framework. This includes regulations concerning health certificates, entry requirements for animals' products, and detailed control procedures. The second part of the study concerns the analysis of data from the TRACES NT (Trade Control and Expert System New Technology) database, focusing on imports of dairy products into the EU and Greece over the last four years. TRACES NT is closely linked to the regulatory framework of the European Union, especially regarding the import of dairy products from third countries. Specifically TRACES NT is an integral part of the EU's efforts to ensure that all dairy imports comply with strict health and safety standards. It is designed to simplify and standardize the process of certifying that imported dairy products meet EU regulations, which are among the strictest in the world. Data selection and statistical analysis focused on country of origin, product type, reasons for rejection and results of controls.

Analysis of data from the TRACES NT database revealed significant variations in the origin and types of dairy products imported into the EU and Greece. Differences in the reasons for rejection were found between different countries, with common reasons being the absence of accompanying certificates or non-compliance with food safety standards. Most of the rejected consignments had a small weight, indicating a higher likelihood of rejection for lighter shipments. At the same time, a significant number of imports into Greece were rejected due to incomplete or inappropriate documents, highlighting the importance of adequate documentation in import procedures. The conclusions of the study highlight the complexity of dairy imports into the EU and Greece, emphasizing the need for continuous monitoring and compliance with standards and regulations. Limitations of the study, such as reliance on TRACES NT data, time constraints, and focus on dairy products only, underscore the need for further research and improvement of the data.

In conclusion, this work provides an overall overview of the comparative analyses in the causes of rejection of dairy products between Greece and the other EU member states. The study focuses on the analysis of data from the TRACES NT platform, examining the origin, types of products, and reasons for rejection. The analysis reveals the diversity and complexity of dairy trade dynamics, as well as the challenges facing

the EU and Greece in food importation and control. The study's conclusions highlight the importance of compliance with approved standards and regulations to ensure food safety and quality, as well as the need for continuous monitoring and improvement of data and control methods.

Scientific area: Food science

Keywords: dairy products, TRACES-NT, EU-Regulations

ΔΗΛΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος, Μπραντίτσας Κωνσταντίνος δηλώνω ότι το κείμενο της μελέτης αποτελεί δικό μου, μη υποβοηθούμενο πόνημα. Υποβάλλεται σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην «Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παραγωγής Γάλακτος και Γαλακτοκομικών Προϊόντων» των Τμημάτων Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής & Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Δεν έχει υποβληθεί ποτέ πριν για οποιοδήποτε λόγο ή για εξέταση σε οποιοδήποτε άλλο πανεπιστήμιο ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας ή του εξωτερικού. Με την άδειά μου, η παρούσα εργασία ελέγχθηκε από την Εξεταστική Επιτροπή μέσα από λογισμικό ανίχνευσης λογοκλοπής που διαθέτει το ΓΠΑ και διασταυρώθηκε η εγκυρότητα και η πρωτοτυπία της.

ΜΠΡΑΝΤΙΤΣΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΜΑΪΟΣ 2024

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις βαθύτερες ευχαριστίες μου σε όλους όσους με στήριξαν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών. Ειδικότερα, ευχαριστώ τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ. Γεώργιο Χριστοδουλόπουλο, για την αφοσίωση, την καθοδήγηση και την ακατάπαυστη υποστήριξή του σε κάθε βήμα της ακαδημαϊκής μου πορείας.

Επίσης, ευχαριστώ πολύ τους καθηγητές μου στο Δ.Π.Μ.Σ., κ. Ελευθέριο Δροσινό και κ. Παναγιώτη Σιμιτζή, για την αποδοχή τους να είναι μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής και για τις ουσιαστικές διορθώσεις που έκαναν στο κείμενο της μελέτης.

Ευχαριστώ θερμά την κ. Μαίρη Γιαννιού, προϊσταμένη μου στο τμήμα Εισαγωγών, Εξαγωγών και Ενδοενωσιακού Εμπορίου Ζώντων Ζώων και Προϊόντων, για την αδιάκοπη υποστήριξη και τις συμβουλές της που ήταν απαραίτητες για την επίτευξη των επαγγελματικών και ακαδημαϊκών μου στόχων.

Ένα τεράστιο ευχαριστώ στην κ. Σοφία Ιγνατίου, η οποία δεν μου παρείχε μόνο τον απαραίτητο εξοπλισμό αλλά και την υπομονή και την υποστήριξη της σε κάθε ανάγκη μου καθ' όλη τη διάρκεια της μελέτης μου.

Τέλος, θέλω να εκφράσω την αγάπη και την ευγνωμοσύνη μου προς την οικογένειά μου και τα αδέρφια μου, οι οποίοι με υποστήριξαν ανελλιπώς με κάθε δυνατό τρόπο. Η αγάπη και η ενθάρρυνσή τους ήταν το φως στο τέλος του τούνελ και η δύναμη που με οδήγησε στην επιτυχία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	I
ABSTRACT	III
ΔΗΛΩΣΗ ΕΡΓΟΥ	V
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	VI
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	1
1. Εισαγωγή.....	1
1.1. Ιστορική Αναδρομή.....	1
1.2. Στόχοι της Μελέτης	3
1.3. Ερευνητικά Ερωτήματα	4
1.4. Πεδίο Εφαρμογής και Περιορισμοί.....	4
2. Βιβλιογραφική ανασκόπηση Νομοθετικού πλαισίου	5
2.1. Η ΕΕ και το διεθνές εμπόριο.....	5
2.2. Νομικό πλαίσιο για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ.....	7
2.2.1. Κανονισμοί της ΕΕ για τα τρόφιμα και την υγεία των ζώων	8
2.2.2. Κανονισμοί της ΕΕ για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων	9
2.2.3. Συμπληρωματικοί κανονισμοί.....	10
2.2.4. Κανονισμοί για τους επίσημους ελέγχους και τα υγειονομικά πιστοποιητικά	11
2.2.5. Κανονισμοί για τους καταλόγους Τρίτων χωρών όπου επιτρέπεται η είσοδος	12
2.2.7. Ειδικοί κανονισμοί για ελέγχους στους συνοριακούς σταθμούς.....	14
2.2.8. Διαδικασίες εισαγωγής και ειδοποιήσεις	15
2.2.9. Κανονισμοί σχετικά με την επανεισαγωγή, διαμετακόμιση και ειδικές εξαιρέσεις	15
2.2.10. Απαιτήσεις συνοριακών σταθμών ελέγχου	16
2.3. Νομικό πλαίσιο της Ελλάδας για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων.....	17
2.3.1. Εθνική νομοθεσία και συμμόρφωση με την ΕΕ	18
3. Γάλα και Γαλακτοκομικά προϊόντα	18
4. Διαδικασία εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες	22
4.1. Απλοποιημένο παράδειγμα	23
4.2. Χρήση TRACES NT	25
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	28
1. Υλικά και μέθοδοι.....	28
1.1. Βάση δεδομένων και συλλογή δεδομένων.....	28
1.2. Επιλογή δεδομένων.....	28
1.3. Μεθοδολογία Συγκριτικής/Στατιστικής Ανάλυσης	28
2. Αποτελέσματα	28
3. Συζήτηση και Συμπεράσματα	35
Βιβλιογραφία	39

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. Εισαγωγή

1.1. Ιστορική Αναδρομή

Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) από τρίτες χώρες είναι περίπλοκο και πολύπλευρο. Η εξέλιξη αυτού του πλαισίου έχει επηρεαστεί από μια σειρά κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών παραγόντων, με την ασφάλεια των τροφίμων να αποτελεί τον κεντρικό άξονα. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ έχει αναπτύξει ένα ισχυρό σύστημα ελέγχων και ισορροπιών, εξασφαλίζοντας ότι τα εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα από τρίτες χώρες προς κράτη - μέλη της ΕΕ συμμορφώνονται με υψηλά πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας (Commission Regulation (EU) No. 605/2010, 2010).

Η νομοθετική βάση για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ περιλαμβάνεται στη Συνθήκη της Ρώμης του 1957, η οποία παραμένει σε ισχύ (European Economic Community. Commission, 1961). Ωστόσο, τα ειδικά κανονιστικά πλαίσια για τις εισαγωγές άρχισαν να διαμορφώνονται με την εισαγωγή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Η ΚΑΠ εστίαζε αρχικά στην αύξηση της γεωργικής παραγωγικότητας στην ΕΕ και στη σταθεροποίηση της αγοράς, ενώ ταυτόχρονα έθεσε επίσης τις βάσεις για κανονισμούς που αφορούν την ποιότητα και την ασφάλεια των γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών (European Commission, 2022).

Στις δεκαετίες του 1980 και 1990, η παγκοσμιοποίηση της παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων ανάγκασε την ΕΕ να τροποποιήσει τους κανονισμούς της. Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1987, η οποία είχε σκοπό τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς μέχρι το 1992, απαιτούσε εναρμονισμένους κανονισμούς για όλα τα προϊόντα, εγχώρια και εισαγόμενα (European Union, 1987). Οι κανονισμοί για τα γαλακτοκομικά προϊόντα ακολούθησαν αυτή τη γενική κατεύθυνση.

Με την είσοδο στον 21ο αιώνα, έχουν υιοθετηθεί πολλές οδηγίες και κανονισμοί που εστιάζουν ειδικά στην εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων. Εξέχουσα σημασία έχει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002, γνωστός ως Γενικός Νόμος για τα τρόφιμα, ο οποίος ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA – European Food Safety Authority) - έναν κεντρικό οργανισμό της ΕΕ για θέματα ασφάλειας των τροφίμων (Commission Regulation (EU) No. 178/2002, 2002; Grob, 2019). Αυτός ο κανονισμός καθιέρωσε την έννοια της ιχνηλασιμότητας, επιτρέποντας τη διερεύνηση των εστιών και τον εντοπισμό των βαθύτερων αιτιών, γεγονός που μπορεί να βοηθήσει στην ενημέρωση των προληπτικών μέτρων και στη βελτίωση των πρακτικών ασφάλειας των τροφίμων (Commission Regulation (EU) No. 178/2002, 2002; Grob, 2019).

Επιπλέον, η αυξανόμενη αλληλεξάρτηση της παγκόσμιας τροφικής αλυσίδας έχει φέρει τις δικές της προκλήσεις. Σκάνδαλα τροφίμων όπως αυτό του 2008 με τη σκόνη

γάλακτος με μελαμίνη στην Κίνα, έδειξαν τις αδυναμίες του συστήματος. Στο συγκεκριμένο περιστατικό, η μελαμίνη, μια οργανική ένωση, προστέθηκε στο γάλα και στα βρεφικά γάλατα για να αυξηθεί η περιεκτικότητά τους σε πρωτεΐνες. Το σκάνδαλο αυτό οδήγησε σε παγκόσμιες ανακλήσεις, επηρεάζοντας και τα προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ (Guidi et al., 2011). Ως άμεση αντίδραση σε τέτοιες προκλήσεις, η ΕΕ προχώρησε στη δημιουργία ενός συστήματος ταχείας ειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (Σύστημα Ταχείας Ειδοποίησης για Τρόφιμα και Ζωοτροφές | Rapid Alert System for Food and Feed RASFF), το οποίο εστιάζει στην προληπτική δράση και επιτρέπει την ταχεία επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με πιθανές απειλές για την ασφάλεια των τροφίμων (European Commission, 2020). Οι αυστηροί κανονισμοί της ΕΕ έχουν οδηγήσει σε απορρίψεις εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες, συχνά λόγω της παρουσίας μολυσματικών ή μη εγκεκριμένων ουσιών ή υπολειμμάτων. Η βάση δεδομένων RASFF, που δημιουργήθηκε το 1979, παρέχει πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο για συναγερμούς ασφάλειας των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των λόγων απόρριψης στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, βοηθώντας στην πρόληψη παρόμοιων περιστατικών (European Commission, 2020).

Ένα ακόμη παράδειγμα της ευαισθησίας του συστήματος είναι η ανάκληση προϊόντων της Fonterra το 2013, μετά την ανίχνευση βακτηρίων που προκαλούν αλλαντίαση, σε τρεις παρτίδες συμπυκνωμένης πρωτεΐνης ορού γάλακτος βάρους 38 τόνων, παραγόμενης τον Μάιο του 2012 (Pang, 2017). Το πρόβλημα εντοπίστηκε τον Μάρτιο του 2013 και στις 31 Ιουλίου του ίδιου έτους, επιβεβαιώθηκε η παρουσία του βακτηρίου *Clostridium botulinum*, προκαλώντας την ανάκληση. Η μόλυνση αποδόθηκε σε μη αποστειρωμένους σωλήνες που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διαδικασία παραγωγής. Προϊόντα από αυτές τις παρτίδες εισήχθησαν σε χώρες, όπως η Αυστραλία, η Κίνα, η Μαλαισία, η Νέα Ζηλανδία, η Σαουδική Αραβία, η Ταϊλάνδη και το Βιετνάμ. Η ανάκληση των προϊόντων γάλακτος σε σκόνη της Fonterra το 2013 είχε παγκόσμιο αντίκτυπο, επηρεάζοντας τις εισαγωγές και σε χώρες της Ευρώπης (Stojkon et al., 2018). Το περιστατικό αυτό υπογράμμισε τη σημασία της επαγρύπνησης και της συνεργασίας στη διασφάλιση της ασφάλειας τροφίμων σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο.

Τέλος, έχοντας ως στόχο αποδοτική και διαφανή διαχείριση των εισαγωγών και εξαγωγών σε προϊόντα ζωικής προέλευσης, η ΕΕ ίδρυσε το TRACES NT (Trade Control and Expert System New Technology) μια εξελιγμένη έκδοση του αρχικού συστήματος TRACES, το οποίο ξεκίνησε να λειτουργεί από το 2004. Το TRACES NT ιδρύθηκε με στόχο να ενισχύσει και να εκσυγχρονίσει την ψηφιακή διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου των εμπορικών διαδρομών για τα προϊόντα ζωικής προέλευσης και τα ζώα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μεταξύ τρίτων χωρών. Το σύστημα αυτό βοηθάει στην παρακολούθηση και την έγκαιρη εντόπιση πιθανών κινδύνων που σχετίζονται με τα τρόφιμα και τα ζώα, καθώς και στην ενίσχυση των μέτρων βιοασφάλειας σε ολόκληρη την ΕΕ. Παρέχει επίσης ένα κανάλι για την αποδοτική επικοινωνία και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εθνικών αρχών, των επιχειρήσεων και των άλλων εμπλεκόμενων φορέων. Το TRACES NT (Trade Control and Expert System New Technology) είναι στενά συνδεδεμένο με το κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την εισαγωγή γαλακτοκομικών

προϊόντων από τρίτες χώρες. Συγκεκριμένα, το TRACES NT αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των προσπαθειών της ΕΕ να διασφαλίσει ότι όλες οι εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων συμμορφώνονται με τα αυστηρά πρότυπα υγείας και ασφάλειας. Έχει σχεδιαστεί για να απλοποιήσει και να τυποποιήσει τη διαδικασία πιστοποίησης, εξασφαλίζοντας ότι τα εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα πληρούν τους κανονισμούς της ΕΕ, οι οποίοι είναι από τους αυστηρότερους στον κόσμο (European Commission, 2024).

Το νομοθετικό πλαίσιο για τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ έχει διαμορφωθεί από τις εξελισσόμενες προκλήσεις ενός παγκοσμιοποιημένου συστήματος παραγωγής τροφίμων. Η διασφάλιση της ασφάλειας και της ποιότητας των τροφίμων που καταναλώνονται εντός των συνόρων της ΕΕ είναι πρωταρχικό μέλημα, με τα διατροφικά σκάνδαλα να ενισχύουν το ρυθμιστικό τοπίο και να πιέζουν για αυστηρότερους ελέγχους και βελτιωμένους μηχανισμούς επικοινωνίας. Το ιστορικό των εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ υπογραμμίζει τη σημασία της επαγρύπνησης, της συνεργασίας και της προσαρμοστικότητας για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων.

1.2. Στόχοι της Μελέτης

Βασισμένη στην περιγραφή της νομοθεσίας, η παρούσα εργασία επιχειρεί να καταγράψει, αναλύσει και να συγκρίνει το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και συγκεκριμένα την Ελλάδα, από τρίτες χώρες. Επιπρόσθετα, εστιάζει στην τεκμηρίωση των αιτιών απόρριψης αυτών των προϊόντων. Στο πλαίσιο αυτό, η εργασία θα εξετάσει τις νομοθετικές βάσεις και τις εξελίξεις στο πέρασμα του χρόνου, από τη Συνθήκη της Ρώμης μέχρι τους πιο πρόσφατους κανονισμούς και οδηγίες.

Η μελέτη περιλαμβάνει μια συγκριτική ανάλυση των διαφορών στις αιτίες απόρριψης των γαλακτοκομικών προϊόντων μεταξύ της Ελλάδας και των υπόλοιπων κρατών μελών της ΕΕ. Επικεντρώνεται στον εντοπισμό τυχόν παραγόντων ή ειδικών συνθηκών που επηρεάζουν τη συχνότητα και τη φύση των απορρίψεων. Αυτό περιλαμβάνει την εξέταση των προτύπων ποιότητας, της ασφάλειας των τροφίμων και των προκλήσεων που προκύπτουν από την παγκοσμιοποίηση της παραγωγής και του εμπορίου τροφίμων.

Τέλος, η μελέτη διερευνά λεπτομερώς τις περιπτώσεις απόρριψης γαλακτοκομικών προϊόντων που δεν συνδέονται άμεσα με ζητήματα δημόσιας υγείας, όπως οι ελλείψεις στη σήμανση ή η παράλειψη πιστοποιητικών υγείας. Από την ανάλυση αυτών των περιπτώσεων, θα αναδειχθούν σημαντικές προτάσεις και συστάσεις για τη βελτίωση της συμμόρφωσης με το νομοθετικό πλαίσιο και την αποφυγή μελλοντικών απορρίψεων. Η προσέγγιση αυτή αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της επαγρύπνησης, της συνεργασίας και της ασφάλειας των τροφίμων.

1.3. Ερευνητικά Ερωτήματα

Οι στόχοι της εργασίας, που περιγράφονται παραπάνω, αναφέρονται σε συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία καθοδήγησαν την συλλογή, ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων. Συγκεκριμένα, τα κύρια ερευνητικά ερωτήματα που διαμορφώνονται είναι τα εξής:

1. **Νομοθετικό Πλαίσιο:** Ποιο είναι το τρέχον νομοθετικό πλαίσιο για τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα και την ΕΕ από τρίτες χώρες; Πώς αυτό το πλαίσιο έχει εξελιχθεί μέσα στο χρόνο και ποιες είναι οι κύριες διατάξεις του;
2. **Διαφορές στο Νομοθετικό Πλαίσιο:** Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ του νομοθετικού πλαισίου της Ελλάδας και του γενικότερου πλαισίου της ΕΕ; Ποιες είναι αυτές οι διαφορές και πώς επηρεάζουν τις εισαγωγές;
3. **Αιτίες Απόρριψης:** Ποιες είναι οι πιο συχνές αιτίες απόρριψης γαλακτοκομικών προϊόντων που εισάγονται στην Ελλάδα; Σε ποιο βαθμό αυτές οι απορρίψεις σχετίζονται με ζητήματα δημόσιας υγείας;
4. **Λάθη σε Σήμανση και Πιστοποιητικά:** Πόσο συχνά συμβαίνουν απορρίψεις λόγω ελλείψεων στη σήμανση ή λανθασμένης συμπλήρωσης/παράλειψης πιστοποιητικών υγείας; Πώς μπορούν να αποφευχθούν τέτοιου είδους προβλήματα;
5. **Συστάσεις και Βελτιώσεις:** Βάσει των παρατηρήσεων από τα προηγούμενα ερωτήματα, ποιες προτάσεις μπορούν να διατυπωθούν για τη βελτίωση της διαδικασίας εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα;
6. **Κρίσιμες Περιπτώσεις:** Υπάρχουν παραδείγματα ή περιπτώσεις που υποδεικνύουν τις συνηθέστερες «παγίδες» και λάθη που οδηγούν σε απορρίψεις; Πώς μπορούν να χρησιμεύσουν ως μαθήματα για μελλοντικές βελτιώσεις;
7. **Σύγκριση με Άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες:** Πώς τα ευρήματα αυτής της μελέτης συγκρίνονται με τις τάσεις και τις πρακτικές σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ;

1.4. Πεδίο Εφαρμογής και Περιορισμοί

Στο πλαίσιο της παρούσας ερευνητικής εργασίας, ορίζονται το πεδίο εφαρμογής και τα όρια που καθορίζουν την εμβέλεια της έρευνας, καθώς και τους περιορισμούς που αντιμετωπίζει.

Σε αυτό το πλαίσιο η έρευνα επικεντρώνεται κυρίως στην ανάλυση των δεδομένων που προέρχονται από την πλατφόρμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, TRACES NT, με ειδική έμφαση στις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα. Το TRACES NT, ως ψηφιακό μέσο για την έκδοση υγειονομικών πιστοποιητικών και την ιχνηλάτιση των εισαγωγών και εξαγωγών, προϊόντων ζωικής προέλευσης και ζώντων ζώων εντός της ΕΕ και με τρίτες χώρες, παρέχει μια αξιόπιστη βάση για τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων. Όπως θα αναφερθεί και παρακάτω, η μεθοδολογία αυτής της εργασίας στοχεύει να καλύψει τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα και τις αιτίες απόρριψης αυτών των προϊόντων.

Ωστόσο, η εργασία αυτή ενσωματώνει και περιορισμούς που είναι σημαντικό να αναφερθούν. Συγκεκριμένα:

1. Δεδομένα από TRACES NT: Η εξάρτηση από τα δεδομένα της πλατφόρμας TRACES NT σημαίνει ότι τυχόν περιορισμοί ή ανεπάρκειες αυτών των δεδομένων μπορούν να επηρεάσουν την ακρίβεια και την εγκυρότητα των συμπερασμάτων της έρευνας.
2. Χρονικό Διάστημα: Η έρευνα περιορίζεται σε δεδομένα από το 2020 έως τις αρχές του 2024. Αυτό σημαίνει ότι η ερμηνεία των αποτελεσμάτων πρέπει να γίνει με κατανόηση των χρονικών περιορισμών.
3. Γαλακτοκομικά Προϊόντα: Η έρευνα επικεντρώνεται αποκλειστικά στα γαλακτοκομικά προϊόντα και δεν εξετάζει άλλες κατηγορίες τροφίμων ή προϊόντων ζωικής προέλευσης.
4. Νομοθετικό Πλαίσιο: Η ανάλυση του νομοθετικού πλαισίου είναι περιορισμένη στις διατάξεις που σχετίζονται ειδικά με τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων, και δεν καλύπτει ευρύτερες νομοθετικές διαστάσεις.

Η κατανόηση αυτών των περιορισμών είναι κρίσιμη για την ερμηνεία και την αξιολόγηση των ευρημάτων της έρευνας. Η εργασία αποσκοπεί στην παροχή σαφών και αξιόπιστων πληροφοριών εντός του ορισμένου πλαισίου, δίνοντας έμφαση στην επιστημονική ακρίβεια και την αναλυτική διερεύνηση εντός των δεδομένων ορίων.

Η επόμενη ενότητα του πρώτου μέρους αφορά τον πρώτο στόχο της εργασίας, καθώς αναλύει και συγκρίνει το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και συγκεκριμένα την Ελλάδα, από τρίτες χώρες. Στη συνέχεια στο δεύτερο μέρος περιγράφεται η μεθοδολογία και τα αποτελέσματα από την αναζήτηση και ανάλυση των δεδομένων από το TRACES NT. Τέλος, η εργασία κλείνει με ορισμένες προτάσεις που μπορούν να εφαρμοστούν για τη βελτίωση της διαδικασίας εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα.

2. Βιβλιογραφική ανασκόπηση Νομοθετικού πλαισίου

2.1. Η ΕΕ και το διεθνές εμπόριο

Η ΕΕ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στο διεθνές εμπόριο, αντικατοπτρίζοντας τη θέση της ως μία από τις πιο εξωστρεφείς παγκόσμιες οικονομίες. Αυτό αποδεικνύεται από τις εκτεταμένες εμπορικές της σχέσεις, τη σύναψη πολυάριθμων εμπορικών συμφωνιών και την ενεργό συμμετοχή της σε παγκόσμιους εμπορικούς οργανισμούς. Από το 1999 έως το 2010, το εξωτερικό εμπόριο της ΕΕ διπλασιάστηκε και πλέον αντιπροσωπεύει πάνω από το 30% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) της ΕΕ. Ως ένωση, διαπραγματεύεται εμπορικές συμφωνίες για λογαριασμό των χωρών μελών της, εκπροσωπώντας μία ενότητα στην παγκόσμια αγορά. Αυτή η συλλογική προσέγγιση δίνει στην ΕΕ μεγαλύτερη βαρύτητα στις διεθνείς εμπορικές διαπραγματεύσεις από ό,τι θα είχαν τα μεμονωμένα κράτη μέλη (Eurostat, 2024). Υπάρχει σημαντική διαφορά στη φύση και τον όγκο του εμπορίου εντός της ΕΕ (εμπορίου εντός των κρατών μελών της ΕΕ) και εκτός ΕΕ (εμπορίου μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και τρίτων χωρών). Το 2022, η αξία του ενδοκοινοτικού εμπορίου αγαθών ήταν περίπου 1,5 φορές υψηλότερη από την αξία του εμπορίου εκτός ΕΕ. Αυτή η διαφορά οφείλεται εν μέρει στη φύση των εμπορευμάτων που διακινούνται.

Για παράδειγμα, τα ευπαθή τρόφιμα είναι πιο πιθανό να διατεθούν στο εμπόριο εντός της ενιαίας αγοράς λόγω της φύσης τους (Eurostat, 2024).

Με την πάροδο των ετών, αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ, ιδιαίτερα εκείνα που προσχώρησαν στην ΕΕ το 2004 ή αργότερα, έχουν παρουσιάσει αξιοσημείωτη αύξηση του συνολικού όγκου εμπορίου τους. Η ανάπτυξη αυτή αποδίδεται στην ενσωμάτωσή τους στις παγκόσμιες αγορές και στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά. Η Γερμανία, για παράδειγμα, είχε το υψηλότερο εμπορικό πλεόνασμα σε αγαθά το 2022, ενώ άλλες χώρες, όπως η Γαλλία, αντιμετώπισαν σημαντικά εμπορικά ελλείμματα. Τα εμπορικά πρότυπα και τα ισοζύγια των επιμέρους χωρών της ΕΕ έχουν εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου, αντανακλώντας την οικονομική τους ανάπτυξη, την ενσωμάτωση στην αγορά της ΕΕ και τη δυναμική του παγκόσμιου εμπορίου (Eurostat, 2024).

Συγκεκριμένα, η ιστορική εξέλιξη της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ σε σχέση με τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες έχει χαρακτηριστεί από πολλές βασικές εξελίξεις. Η ΕΕ διαθέτει σημαντικό τομέα παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, με χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Πολωνία, η Ιταλία και η Ιρλανδία να είναι οι κύριοι παραγωγοί. Για να προστατεύσει αυτόν τον τομέα, ιδίως σε περιόδους διαταραχών της αγοράς, η ΕΕ χρησιμοποιεί μηχανισμούς παρέμβασης στην αγορά, όπως η δημόσια παρέμβαση και η ενίσχυση για την ιδιωτική αποθήκευση. Αυτές οι παρεμβάσεις βοηθούν στη σταθεροποίηση της αγοράς ελέγχοντας την προσφορά γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτή η στρατηγική προσέγγιση υπήρξε καθοριστική για τη διατήρηση της ισορροπίας της αγοράς και την υποστήριξη του γαλακτοκομικού τομέα στην ΕΕ (European Commission, 2020).

Η ΕΕ κατέχει εξέχουσα θέση στην παγκόσμια αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς είναι σημαντικός εξαγωγέας γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως το τυρί. Η εμπορική της πολιτική περιλαμβάνει τη διαχείριση εισαγωγών και εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων μέσω καθεστώτων που περιλαμβάνουν την έκδοση αδειών εξαγωγής και την εφαρμογή εισαγωγικών δασμών. Αρκετές εμπορικές συμφωνίες, τόσο πολυμερείς όσο και διμερείς, οδήγησαν σε εισαγωγές με μειωμένο ή μηδενικό δασμό, κυρίως με τη μορφή ποσοστώσεων εισαγωγής. Αυτό το καθεστώς εισαγωγής είναι κρίσιμο για την παρακολούθηση και τον μετριασμό των κινδύνων ασθενειών που σχετίζονται με τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων (European Commission, 2020).

Η ΕΕ έχει θεσπίσει ειδικούς κανονισμούς για τη διασφάλιση της ασφάλειας των εισαγωγών γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Για παράδειγμα, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 605/2010 της Επιτροπής ορίζει τους όρους δημόσιας υγείας και υγείας των ζώων και τις απαιτήσεις πιστοποίησης για την εισαγωγή νωπού γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ από τρίτες χώρες. Αυτός περιλαμβάνει διαφορετικούς τύπους θερμικών επεξεργασιών ανάλογα με την κατάσταση της υγείας των ζώων στη χώρα προέλευσης και υγειονομικά πιστοποιητικά υπογεγραμμένα από κτηνιάτρους. Τέτοιοι κανονισμοί είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της υγείας των ζώων στην ΕΕ και για τη διασφάλιση ότι τα εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα πληρούν τα βασικά κριτήρια για την υγεία των ζώων (Commission Regulation (EU) No. 605/2010, 2010).

Η προσέγγιση της ΕΕ για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες στηρίζεται σε ένα ισχυρό κανονιστικό πλαίσιο που έχει σχεδιαστεί για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων. Κανονισμοί όπως ο Κανονισμός (ΕΥ) 2016/429, γνωστός και ως νόμος για την υγεία των ζώων, διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στη θέσπιση προτύπων υγείας για τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων (European Commission, 2016). Ο κανονισμός περιλαμβάνει ειδικούς κανόνες για υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, διασφαλίζοντας ότι όλα τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισέρχονται στην αγορά της ΕΕ πληρούν αυστηρά κριτήρια ασφάλειας. Οι κανονισμοί διευκολύνουν επίσης την ιχνηλασιμότητα και τη διαφάνεια στην αλυσίδα εφοδιασμού, τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ταχεία απόκριση σε περίπτωση απειλών για την υγεία που σχετίζονται με αυτά τα προϊόντα.

Γενικά η ΕΕ είναι ένας από τους μεγαλύτερους παίκτες στην παγκόσμια αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων, τόσο ως εισαγωγέας όσο και ως εξαγωγέας. Οι εμπορικές πολιτικές της στον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων χαρακτηρίζονται από ισορροπία μεταξύ της προστασίας των εγχώριων βιομηχανιών και της κάλυψης των απαιτήσεων της εσωτερικής αγοράς μέσω των εισαγωγών. Οι εμπορικές συμφωνίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια, με την ΕΕ να διαπραγματεύεται συμφωνίες που συχνά περιλαμβάνουν δασμολογικές παραχωρήσεις και ρυθμίσεις ποσοστώσεων για εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες. Αυτές οι συμφωνίες, ενώ διασφαλίζουν σταθερό εφοδιασμό γαλακτοκομικών προϊόντων, στοχεύουν επίσης στη διατήρηση ανταγωνιστικών τιμών στην αγορά της ΕΕ. Ο αντίκτυπος αυτών των πολιτικών στη θέση της ΕΕ στο παγκόσμιο εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων μπορεί να διερευνηθεί περαιτέρω μέσω των πόρων που παρέχονται από πλατφόρμες ανάλυσης εμπορίου και διεθνείς εμπορικούς οργανισμούς (International Trade Centre, 2024).

2.2. Νομικό πλαίσιο για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ

Η νομοθεσία της ΕΕ υπαγορεύει τους κανόνες για το γαλακτοκομικό τομέα καθορίζοντας τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να εισάγονται στην ΕΕ το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση. Αυτά τα προϊόντα πρέπει να προέρχονται μόνο από τρίτες χώρες που αναφέρονται στον κατάλογο των εξουσιοδοτημένων χωρών (Commission Implementing Regulation (ΕΥ) 2021/404, 2021).

Το σύστημα TRACES NT χρησιμοποιείται για εισαγωγές και κάθε αποστολή πρέπει να συνοδεύεται από κτηνιατρικό υγειονομικό πιστοποιητικό που εκδίδεται μέσω αυτού του συστήματος. Αυτό το σύστημα διασφαλίζει την ιχνηλασιμότητα του προϊόντος και αποτρέπει την εισαγωγή ασθενειών που θα μπορούσαν ενδεχομένως να μολύνουν ανθρώπους και ζώα (European Commission, 2024).

Σημαντικός ρόλος ανατίθεται στις επίσημες αρχές ελέγχου στους συνοριακούς σταθμούς επιθεώρησης (ΣΣΕ), όπου διενεργούνται κατάλληλοι τελωνειακοί και κτηνιατρικοί έλεγχοι από τις κρατικές υπηρεσίες της αντίστοιχης χώρας. Η ΕΕ έχει εκδώσει νομοθεσία για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων που διατίθενται στην αγορά των κρατών μελών της. Αυτή η νομοθεσία θέτει τόσο γενικές όσο και

ειδικές υγειονομικές απαιτήσεις για την παραγωγή και τους ελέγχους τροφίμων. Οι κανονισμοί για την εισαγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: σε αυτούς που αφορούν την υγεία των ζώων και σε αυτούς που αφορούν τη δημόσια υγεία (Commission Regulation (EU) No. 605/2010, 2010).

Στις παρακάτω ενότητες αναφέρονται Ευρωπαϊκοί κανονισμοί και σημαντικές πτυχές του κάθε κανονισμού που αφορούν εισαγωγές προϊόντων από τρίτες χώρες αλλά και τα τρόφιμα και την υγεία των ζώων.

2.2.1. Κανονισμοί της ΕΕ για τα τρόφιμα και την υγεία των ζώων

Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θεσπίστηκε στις 28 Ιανουαρίου 2002, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, θεσπίζει τις γενικές αρχές και απαιτήσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα. Ο κανονισμός αυτός διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων εισάγοντας βασικές αρχές, όπως η προφύλαξη, η αναλογικότητα, η μη διάκριση στο εσωτερικό εμπόριο και τα δικαιώματα των καταναλωτών για ασφαλή τρόφιμα. Οδήγησε επίσης στη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), υπεύθυνη για τις επιστημονικές αξιολογήσεις κινδύνου που σχετίζονται με τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές. Επιπλέον, ο κανονισμός εισήγαγε ένα σύστημα ειδοποίησης τροφίμων, που επιτρέπει την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τους κινδύνους για την ασφάλεια των τροφίμων και καθιερώθηκαν διαδικασίες για την αξιολόγηση, διαχείριση και επικοινωνία των κινδύνων που σχετίζονται με τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές. Δίνοντας έμφαση στη διαφάνεια στην παραγωγή και διανομή τροφίμων, εμπλέκει τα ενδιαφερόμενα μέρη στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διασφαλίζει ότι τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές που κυκλοφορούν στην ΕΕ είναι ασφαλή και πληρούν τα πρότυπα ποιότητας (Commission Regulation (EU) No. 178/2002, 2002).

Ο κανονισμός (ΕΚ) 2016/429, γνωστός ως Νόμος για την Υγεία των Ζώων, που ισχύει από τις 21 Απριλίου 2021, επικεντρώνεται στην πρόληψη και τον έλεγχο των ασθενειών των ζώων εντός της ΕΕ. Αντικαθιστά περισσότερες από 40 υπάρχουσες οδηγίες και κανονισμούς που σχετίζονται με την υγεία των ζώων, παρέχοντας μια πιο συνεκτική και αποτελεσματική προσέγγιση σε ολόκληρη την ΕΕ. Με βάση την ανάλυση κινδύνου και την αναλογικότητα, λαμβάνει υπόψη τις πιο πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις και τα διεθνή πρότυπα, όπως αυτά που ορίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων. Τα βασικά χαρακτηριστικά του νόμου περιλαμβάνουν την έμφαση στα προληπτικά μέτρα, την παρακολούθηση και τον έλεγχο ασθενειών, τους ειδικούς κανόνες για το χειρισμό ζωικών υποπροϊόντων και την ευθυγράμμιση με τα διεθνή πρότυπα για συνέπεια στις εμπορικές πρακτικές. Περιλαμβάνει επίσης κατάλογο με αναφερόμενες ασθένειες, κανόνες για τη διακίνηση ζώων και ζωικών προϊόντων εντός της ΕΕ και πρότυπα για εισαγωγές από τρίτες χώρες (European Commission, 2016).

Για τα γαλακτοκομικά προϊόντα, ενώ αυτός ο κανονισμός επηρεάζει έμμεσα την ασφάλεια και την ποιότητα διατηρώντας υψηλά πρότυπα υγείας των ζώων, δεν ρυθμίζει άμεσα τα γαλακτοκομικά πρότυπα. Ο κανονισμός απαιτεί από τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις διατάξεις του για τις μετακινήσεις ζώων και προϊόντων εντός της

Ένωσης και διασφαλίζει ότι τα εισαγόμενα ζώα και προϊόντα από τρίτες χώρες πληρούν τις ισοδύναμες εγγυήσεις υγείας της ΕΕ. Εκχωρούνται στην Επιτροπή εκτελεστικές εξουσίες για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων για τη διακίνηση προϊόντων ζωικής προέλευσης σχετικά με τον έλεγχο των ασθενειών και την υγειονομική πιστοποίηση (European Commission, 2016).

2.2.2. Κανονισμοί της ΕΕ για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων

Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004 της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζει τις γενικές απαιτήσεις υγιεινής για τις επιχειρήσεις τροφίμων σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας, από το χωράφι μέχρι το πιάτο. Στόχος του είναι η ασφάλεια των τροφίμων και η συμμόρφωση όλων των επιχειρήσεων τροφίμων της ΕΕ με τις απαραίτητες απαιτήσεις. Αυτός ο κανονισμός, μαζί με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004, που αναφέρεται παρακάτω, υιοθετήθηκε τον Απρίλιο του 2004 και άρχισε να εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2006 (Regulation (EU) 852/2004). Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 854/2004 αργότερα καταργήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/625, γνωστό ως τον Κανονισμό των Επίσημων Ελέγχων, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 14 Δεκεμβρίου 2019 (Regulation (EU) 2017/625).

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004 είναι δομημένος ώστε να καλύπτει διάφορους τομείς που σχετίζονται με την υγιεινή των τροφίμων. Περιλαμβάνει γενικές υποχρεώσεις, ειδικές απαιτήσεις υγιεινής, ανάλυση κινδύνου και ανάλυση κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP – Hazard Analysis Critical Control Point), καθώς και εγγραφή και έγκριση επιχειρήσεων τροφίμων. Επίσης, επιβάλλει την ανάπτυξη και χρήση κατευθυντήριων γραμμών ορθής πρακτικής και εθνικών οδηγών. Οι κανονισμοί αυτοί στοχεύουν να διασφαλίσουν ότι τα εισαγόμενα τρόφιμα πληρούν τουλάχιστον τα ίδια ή ισοδύναμα υγειονομικά πρότυπα με τα τρόφιμα που παράγονται στην ΕΕ (Regulation (EU) 852/2004).

Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 853/2004 της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί βασικό νομικό εργαλείο που καθορίζει τους κανόνες υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης. Αυτός ο κανονισμός εστιάζει στα προϊόντα που προέρχονται από ζώα και πωλούνται ως τρόφιμα, με στόχο να εξασφαλίσει την ασφάλεια και την υγιεινή τους για τους καταναλωτές. Ο κανονισμός αρχικά θέτει γενικές αρχές για την υγιεινή των τροφίμων ζωικής προέλευσης, όπως η διασφάλιση της υγείας των ζώων, η πρόληψη της μόλυνσης κατά την παραγωγή, τη συλλογή, τη μεταφορά και την αποθήκευση των προϊόντων, καθώς και η εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων διαχείρισης κινδύνων (Regulation (EU) 853/2004).

Επιπρόσθετα, ο κανονισμός περιλαμβάνει ειδικούς κανόνες για διάφορες κατηγορίες τροφίμων, όπως γαλακτοκομικά προϊόντα, κρέας, ψάρια, αυγά, και μέλι, ορίζοντας ειδικές απαιτήσεις για την υγιεινή και την ασφάλεια αυτών των προϊόντων. Ο κανονισμός τονίζει την ανάγκη για τακτικούς ελέγχους και συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού, ενισχύοντας την προστασία της δημόσιας υγείας και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ποιότητα των τροφίμων. Μέσω της εφαρμογής αυτού του κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Ένωση διασφαλίζει ότι τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης στην ΕΕ είναι υγιεινά και ασφαλή, καθιερώνοντας ένα πλαίσιο που εγγυάται την

ποιότητα και την ασφάλεια της τροφικής αλυσίδας. Ο κανονισμός ορίζει την υποχρέωση των επιχειρήσεων να εφαρμόζουν συστήματα και διαδικασίες που εξασφαλίζουν την υγιεινή στην παραγωγή, επεξεργασία και διακίνηση των προϊόντων, ενισχύοντας την προστασία της δημόσιας υγείας και συμβάλλοντας στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα τρόφιμα που καταναλώνουν (Regulation (EU) 853/2004).

2.2.3. Συμπληρωματικοί κανονισμοί

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/692, εκδοθείς στις 30 Ιανουαρίου 2020, είναι μέρος της ενημερωμένης νομοθεσίας της ΕΕ για την υγεία των ζώων, συμπληρώνοντας τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/429 (Commission Delegated Regulation (EU) 2020/692, 2020; European Commission, 2016). Εστιάζει στον έλεγχο και τη διαχείριση των φορτίων ζώων και ζωικών προϊόντων με σκοπό την πρόληψη κινδύνων για την υγεία των ζώων. Περιλαμβάνει απαιτήσεις για υγειονομικά πιστοποιητικά, ειδικούς κανόνες και παρεκκλίσεις για διάφορες κατηγορίες εισαγωγών και αξιολογεί τον κίνδυνο βάσει των ορισμών και των κατηγοριών των ζώων και ζωικών προϊόντων.

Ο κανονισμός αυτός θεσπίστηκε λόγω του αυξημένου εμπορίου ζώων και ζωικών προϊόντων στην ΕΕ και σε τρίτες χώρες. Προβλέπει γενικές απαιτήσεις για την είσοδο ζώων και ζωικών προϊόντων στην ΕΕ και ειδικούς κανόνες για ορισμένους τύπους εισόδου όπου επιτρέπονται πιθανές παρεκκλίσεις από τις ισχύουσες υγειονομικές απαιτήσεις (Commission Delegated Regulation (EU) 2020/692, 2020).

Σε σχέση με το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, ο κανονισμός καθορίζει ειδικές απαιτήσεις υγείας των ζώων για την είσοδό τους στην ΕΕ, επισημαίνοντας τους κινδύνους που σχετίζονται με τον αφθώδη πυρετό και τη λοίμωξη από τον ιό της πανώλης των βοοειδών. Υπάρχουν επίσης απαιτήσεις για την επεξεργασία των γαλακτοκομικών προϊόντων που προέρχονται από ζώα εκτός των *Bos taurus*, *Ovis aries*, *Capra hircus*, *Bubalus bubalis* και *Camelus dromedarius*, καθώς και απαιτήσεις για την αποφυγή διασταυρούμενης μόλυνσης. Αναφέρει ότι τα νωπά και ακατέργαστα προϊόντα ζωικής προέλευσης συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο σε σύγκριση με τα επεξεργασμένα προϊόντα. Επομένως, οι απαιτήσεις υγείας των ζώων για την τρίτη χώρα καταγωγής των νωπών γαλακτοκομικών πρέπει να είναι αυστηρότερες (Commission Delegated Regulation (EU) 2020/692, 2020)..

Ο κανονισμός αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στην ενίσχυση των μέτρων ασφάλειας και υγιεινής για τα ζώα και τα ζωικά προϊόντα που εισέρχονται στην ΕΕ, συμβάλλοντας στην πρόληψη των ζωνόσων και στην προστασία της δημόσιας υγείας.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2292 θεσπίζει ειδικές απαιτήσεις για την είσοδο φορτίων παραγωγικών ζώων και ορισμένων αγαθών που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η κύρια εστίασή του είναι η παρακολούθηση και ο μετριασμός των κινδύνων ασθενειών που συνδέονται με αυτές τις εισαγωγές. Αυτός ο κανονισμός αποτελεί μέρος της ευρύτερης στρατηγικής της ΕΕ για τη διατήρηση υψηλών προτύπων για την υγεία των ζώων και την ασφάλεια των τροφίμων. Αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου ασθενειών των ζώων που

θα μπορούσαν να επηρεάσουν τόσο την υγεία των ζώων όσο και την ανθρώπινη υγεία και, κατά συνέπεια, να επηρεάσουν τους τομείς της γεωργίας και των τροφίμων της ΕΕ. Ο κανονισμός περιγράφει λεπτομερώς τους όρους και τα υγειονομικά πρότυπα που πρέπει να πληρούν οι χώρες εισαγωγής για να διασφαλίσουν ότι οι εισαγωγές ζώων και συναφών προϊόντων ενέχουν ελάχιστο κίνδυνο για τον ζωικό πληθυσμό και την τροφική αλυσίδα της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει αυστηρές απαιτήσεις υγειονομικής πιστοποίησης και επιθεώρησης στα σημεία εισόδου, διασφαλίζοντας ότι όλες οι εισαγωγές συμμορφώνονται με τα αυστηρά πρότυπα της ΕΕ για την υγεία των ζώων και την ασφάλεια των τροφίμων. Με την εφαρμογή τέτοιων μέτρων, η ΕΕ επιδιώκει να προστατεύσει το ζωικό πληθυσμό από πιθανές ασθένειες και να διατηρήσει την ακεραιότητα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων (Commission Delegated Regulation (EU) 2022/2292, 2022).

2.2.4. Κανονισμοί για τους επίσημους ελέγχους και τα υγειονομικά πιστοποιητικά

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/625, γνωστός ως ο κανονισμός επίσημων ελέγχων (official control regulation - OCR), είναι ένα βασικό νομοθετικό κομμάτι στην ΕΕ που θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την επιβολή της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, καθώς και κανόνες για την υγεία των ζώων, την υγεία των φυτών και τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Αυτός ο κανονισμός διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων, καθώς και της υγείας των φυτών εντός της ΕΕ (Regulation (EU) 2017/625, 2017).

Ο OCR περιγράφει τις διαδικασίες και τα πρότυπα για επίσημους ελέγχους και επιθεωρήσεις που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές. Αυτοί οι έλεγχοι είναι αναπόσπαστοι για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων τροφίμων και ζωοτροφών με τη νομοθεσία της ΕΕ. Καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης της συμμόρφωσης με τα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων, τους κανονισμούς για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων και τους κανόνες που διέπουν τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και την υγεία των φυτών. Στόχος του κανονισμού είναι να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας των καταναλωτών και των ζώων και να εγγυηθεί ότι η εσωτερική αγορά λειτουργεί αποτελεσματικά σε αυτούς τους τομείς (Regulation (EU) 2017/625, 2017).

Επιπλέον, ο OCR εισάγει μια εναρμονισμένη προσέγγιση σε αυτούς τους ελέγχους σε ολόκληρη την ΕΕ, διασφαλίζοντας συνέπεια στον τρόπο διεξαγωγής των επιθεωρήσεων και στην εφαρμογή των κανόνων. Περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για τη χρηματοδότηση αυτών των ελέγχων, την εκπαίδευση των επίσημων επιθεωρητών και τη δημιουργία ενός πιο ολοκληρωμένου και διαφανούς συστήματος για την ανταλλαγή πληροφοριών ελέγχου μεταξύ των κρατών μελών. Ο απώτερος στόχος του OCR είναι να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των επίσημων ελέγχων και να ενισχύσει την επιβολή της νομοθεσίας στους τομείς της ασφάλειας των τροφίμων, της υγείας των ζώων και της φυτοπροστασίας εντός της ΕΕ (Regulation (EU) 2017/625, 2017).

Οι κανονισμοί (ΕΕ) 2020/2235, 2020/2236 και 2021/403 διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στο ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την υγειονομική πιστοποίηση που απαιτείται για την είσοδο ζωικών προϊόντων στην ΕΕ.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/2235 εστιάζει σε προϊόντα ζωικής προέλευσης, και ορίζει τυποποιημένες απαιτήσεις υγειονομικού πιστοποιητικού ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα αυτά πληρούν τα αυστηρά πρότυπα υγείας και ασφάλειας της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη λίστα ελέγχου κριτηρίων υγείας και ασφάλειας που πρέπει να πιστοποιηθούν από τις αρμόδιες αρχές προτού επιτραπεί η είσοδος αυτών των προϊόντων στην αγορά της ΕΕ (Commission Implementing Regulation (EU) 2020/2235, 2020).

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/2235 σχετίζεται άμεσα με την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες στην ΕΕ. Αυτός ο κανονισμός θεσπίζει τυποποιημένα υγειονομικά πιστοποιητικά που απαιτούνται για την είσοδο ζωικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών προϊόντων, στην ΕΕ. Διασφαλίζει ότι τα προϊόντα αυτά συμμορφώνονται με τα πρότυπα υγείας και ασφάλειας της ΕΕ. Συγκεκριμένα, περιγράφει λεπτομερώς τους απαραίτητους υγειονομικούς ελέγχους και πιστοποιήσεις στις οποίες πρέπει να υποβάλλονται τα γαλακτοκομικά προϊόντα πριν εισέλθουν στην αγορά της ΕΕ, προστατεύοντας έτσι από την εισαγωγή ασθενειών των ζώων και διασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ποιότητα των εισαγόμενων γαλακτοκομικών προϊόντων.

2.2.5. Κανονισμοί για τους καταλόγους Τρίτων χωρών όπου επιτρέπεται η είσοδος

Οι κανονισμοί (ΕΕ) 2021/404 και 2021/405 θέτουν ολοκληρωμένα πρότυπα για την εισαγωγή ζώων και ζωικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών, στην ΕΕ από τρίτες χώρες. Αυτοί οι κανονισμοί επικεντρώνονται στη διασφάλιση της ασφάλειας των ζώων και της δημόσιας υγείας με τη θέσπιση ειδικών απαιτήσεων που πρέπει να πληρούν οι εισαγωγές. Αυτό περιλαμβάνει λεπτομερή υγειονομικά πρότυπα και πιστοποιήσεις για την πρόληψη της εξάπλωσης ασθενειών και τη διατήρηση προτύπων υψηλής ποιότητας για τα προϊόντα διατροφής που εισέρχονται στην αγορά της ΕΕ (Commission Implementing Regulation (EU) 2021/404, 2021; Commission Implementing Regulation (EU) 2021/405, 2021).

Για τα γαλακτοκομικά προϊόντα, αυτοί οι κανονισμοί τονίζουν τη σημασία της παρακολούθησης και του ελέγχου πιθανών κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένης της παρουσίας επιβλαβών μικροοργανισμών. Ενώ οι κανονισμοί παρέχουν ένα ευρύ πλαίσιο για τα πρότυπα υγείας και ασφάλειας, τα συγκεκριμένα όρια για τους μικροοργανισμούς στα γαλακτοκομικά προϊόντα αναφέρονται συχνά σε πιο συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές ή πρότυπα. Αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν όρια για τον αριθμό των βακτηρίων, την παρουσία συγκεκριμένων παθογόνων ή άλλα μικροβιολογικά κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα γαλακτοκομικά προϊόντα για να θεωρούνται ασφαλή για εισαγωγή και κατανάλωση εντός της ΕΕ.

Στόχος αυτών των κανονισμών δεν είναι μόνο η προστασία της υγείας των ζώων αλλά και η διασφάλιση της δημόσιας υγείας διασφαλίζοντας ότι τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ είναι απαλλαγμένα από επιβλαβείς παθογόνους παράγοντες και μολυσματικές ουσίες. Θέτοντας αυστηρές απαιτήσεις, η ΕΕ στοχεύει να διατηρήσει τα υψηλά της πρότυπα για την ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων, προστατεύοντας έτσι τους καταναλωτές και διασφαλίζοντας την ακεραιότητα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.

Συνολικά, οι κανονισμοί (ΕΕ) 2021/404 και 2021/405 διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαδικασία εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ, ευθυγραμμίζονται με την ευρύτερη δέσμευση της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων και τη δημόσια υγεία. Οι συγκεκριμένες λεπτομέρειες σχετικά με τα όρια μικροοργανισμών και άλλα κριτήρια ασφαλείας αποτελούν συνήθως μέρος πιο εξειδικευμένων οδηγιών που συνοδεύουν αυτούς τους κανονισμούς.

2.2.6. TRACES NT και Διαχείριση Πληροφοριών

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1715, σχετικά με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Επίσημων Ελέγχων (Integrated Management System for Official Controls - IMSOC), σηματοδοτεί σημαντική πρόοδο στην προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια των τροφίμων και την υγεία των ζώων. Αυτός ο κανονισμός επικεντρώνεται κυρίως στη δημιουργία ενός κεντρικού συστήματος διαχείρισης πληροφοριών, κοινώς γνωστού ως TRACES NT (Trade Control and Expert System New Technology). Το TRACES NT χρησιμεύει ως βασικό εργαλείο για τη διαχείριση πληροφοριών που σχετίζονται με επίσημους ελέγχους κατά μήκος της αγροτοδιατροφικής αλυσίδας. Ο κεντρικός του ρόλος ενισχύει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα αυτών των ελέγχων, διαδραματίζοντας κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της ασφαλείας των τροφίμων εντός της ΕΕ (European Commission, 2024).

Ο κανονισμός περιγράφει το πλαίσιο για τη συλλογή, τη διαχείριση και την ανταλλαγή δεδομένων που σχετίζονται με τη μετακίνηση ζώων, ζωικών προϊόντων και προϊόντων διατροφής. Αυτό το ολοκληρωμένο σύστημα διευκολύνει την ιχνηλασιμότητα αυτών των αγαθών, κάτι που είναι θεμελιώδες για την ταχεία απόκριση σε απειλές για την υγεία. Επιτρέπει την αποτελεσματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία των ζώων και την προστασία των φυτών. Αυτή η πτυχή του κανονισμού διασφαλίζει ότι τα προϊόντα που εισέρχονται ή κυκλοφορούν εντός της ΕΕ πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα ασφαλείας, προστατεύοντας έτσι τη δημόσια υγεία (European Commission, 2024).

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του TRACES NT, σύμφωνα με τον Κανονισμό 2019/1715, είναι η ικανότητά του να εξορθολογίζει τις διοικητικές διαδικασίες για επιχειρήσεις και αρχές. Παρέχοντας μια ενιαία, ολοκληρωμένη πλατφόρμα τεκμηρίωσης και πιστοποίησης, μειώνει τον διοικητικό φόρτο και ενισχύει την αποτελεσματικότητα του διασυνοριακού εμπορίου εντός της ΕΕ. Αυτή η ψηφιοποίηση των διαδικασιών ευθυγραμμίζεται με τους ευρύτερους στόχους της ΕΕ για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων ασφαλείας και ελέγχου των τροφίμων μέσω της χρήσης της τεχνολογίας (European Commission, 2024).

Στον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων, το TRACES NT σύμφωνα με τον Κανονισμό 2019/1715 παίζει καθοριστικό ρόλο. Διασφαλίζει ότι τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ συμμορφώνονται με αυστηρά πρότυπα υγείας και ασφάλειας. Το σύστημα παρακολουθεί τη μετακίνηση αυτών των προϊόντων από χώρες εκτός ΕΕ, τρίτες χώρες, επιβλέποντας τη συμμόρφωσή τους με τους κανονισμούς της ΕΕ σε όλη τη διαδικασία εισαγωγής.

Η ίδρυση του TRACES NT βάσει του κανονισμού 2019/1715 αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό βήμα στις συνεχιζόμενες προσπάθειες της ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας των τροφίμων. Παρέχοντας ένα ισχυρό πλαίσιο για την παρακολούθηση και τη διαχείριση των πληροφοριών που σχετίζονται με τη αγροδιατροφική αλυσίδα, το TRACES NT ενισχύει την ικανότητα της ΕΕ να προστατεύει τη δημόσια υγεία και να διασφαλίζει την ακεραιότητα του εφοδιασμού της σε τρόφιμα. Αυτό το σύστημα είναι απαραίτητο όχι μόνο για την εσωτερική αγορά της ΕΕ αλλά και για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στην ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών, εκτός της ΕΕ (European Commission, 2024).

2.2.7. Ειδικοί κανονισμοί για ελέγχους στους συνοριακούς σταθμούς

Οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2019/2129, 2019/2130 και 2019/1873 εξετάζουν συλλογικά διάφορους μηχανισμούς ελέγχου εντός της ΕΕ σχετικά με την ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων (Commission Implementing Regulation (EU) 2019/2129, 2019; Commission Implementing Regulation (EU) 2019/2130, 2019; Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1873, 2019). Αυτοί οι κανονισμοί επικεντρώνονται στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των επίσημων ελέγχων σε όλη την τροφική αλυσίδα. Καθορίζουν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συχνότητα των ελέγχων και λεπτομερείς διαδικασίες για πράξεις μετά από ελέγχους εγγράφων. Αυτοί οι κανονισμοί εντείνουν επίσης τους ελέγχους σε ορισμένα αγαθά υψηλού κινδύνου, διασφαλίζοντας ότι τα προϊόντα αυτά πληρούν τα αυστηρά πρότυπα της ΕΕ για τη δημόσια υγεία και ασφάλεια.

Στο πλαίσιο των εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες, οι κανονισμοί αυτοί διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο. Εξασφαλίζουν αυστηρούς και συχνούς ελέγχους σε διάφορα στάδια της διαδικασίας εισαγωγής. Αυτό περιλαμβάνει την επαλήθευση της τεκμηρίωσης, τη διεξαγωγή φυσικών επιθεωρήσεων και τη δοκιμή προϊόντων για την επιβεβαίωση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΕ. Οι εντατικοί έλεγχοι είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα οποία λόγω της φύσης τους είναι ευαίσθητα στα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας.

Συνολικά, οι κανονισμοί (ΕΕ) 2019/2129, 2019/2130 και 2019/1873 ενισχύουν τη δέσμευση της ΕΕ για τη διατήρηση υψηλών προτύπων ασφάλειας και ποιότητας των τροφίμων. Συμβάλλουν στο ευρύτερο πλαίσιο κανονισμών που διέπουν την εισαγωγή και το εμπόριο τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών, εντός της ΕΕ.

Αυτοί οι κανονισμοί είναι αναπόσπαστοι για την προστασία της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στην αγορά τροφίμων.

2.2.8. Διαδικασίες εισαγωγής και ειδοποιήσεις

Οι κανονισμοί (ΕΕ) 2019/1013, 2019/1602 (CHED) και 2019/1666 είναι βασικοί για τη διαχείριση των διαδικασιών εισαγωγής και των κοινοποιήσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1013, 2019; Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1602, 2019; Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1666, 2019). Εστιάζονται πρωτίστως στην προκοινοποίηση των εισαγωγών, στον καθορισμό των απαιτήσεων για το Common Health Entry Document (CHED) και στην παρακολούθηση των αποστολών. Συγκεκριμένα:

Προειδοποίηση εισαγωγών: Αυτοί οι κανονισμοί απαιτούν από τους εισαγωγείς να ενημερώνουν εκ των προτέρων τις αρχές της ΕΕ για τις εισερχόμενες αποστολές. Αυτή η προειδοποίηση περιλαμβάνει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα προϊόντα, την προέλευση και τα αναμενόμενα σημεία εισόδου, διευκολύνοντας την ετοιμότητα και τον αποτελεσματικό χειρισμό κατά την άφιξη.

Κοινό υγειονομικό έγγραφο εισόδου (Common Health Entry Document, CHED): Το CHED είναι ένα τυποποιημένο έγγραφο ζωτικής σημασίας για τη διαδικασία εισαγωγής. Διασφαλίζει ότι όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για την υγεία και την ασφάλεια συνοδεύουν τα εισαγόμενα αγαθά, επιτρέποντας διεξοδικούς και απλοποιημένους ελέγχους από τις αρχές της ΕΕ.

Παρακολούθηση Αποστολών: Αυτοί οι κανονισμοί τονίζουν τη σημασία της στενής παρακολούθησης των εισαγόμενων αγαθών. Περιλαμβάνουν ελέγχους συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΕ, ιδίως για τρόφιμα και ζωικά προϊόντα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή το περιβάλλον.

Στο πλαίσιο των εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων, αυτοί οι κανονισμοί είναι καθοριστικοί για τη διασφάλιση ότι τέτοια προϊόντα που εισέρχονται στην ΕΕ είναι ασφαλή, υψηλής ποιότητας και συμμορφώνονται με τα πρότυπα της ΕΕ. Επίσης, διευκολύνουν τους αποτελεσματικούς συνοριακούς ελέγχους και συμβάλλουν στη διατήρηση της ακεραιότητας του συστήματος ασφάλειας των τροφίμων της ΕΕ.

2.2.9. Κανονισμοί σχετικά με την επανεισαγωγή, διαμετακόμιση και ειδικές εξαιρέσεις

Οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2019/2074, 2019/2124, 2019/2126 και 2019/2122 της Ευρωπαϊκής Ένωσης επικεντρώνονται στην επανεισαγωγή, τη διαμετακόμιση και τις ειδικές εξαιρέσεις, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών αποστολών, εμπορευμάτων εντός της ΕΕ (Commission Delegated Regulation (EU) 2019/2074, 2019; Commission Delegated Regulation (EU) 2019/2124, 2019; Commission Delegated Regulation (EU) 2019/2126, 2019; Commission delegated regulation (EU) 2019/2122, 2019). Συγκεκριμένα:

Διαδικασίες επανεισαγωγής: Αυτοί οι κανονισμοί περιγράφουν τα βήματα και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα εμπορεύματα που έχουν βγει από την ΕΕ μπορούν να εισέλθουν ξανά. Αυτό περιλαμβάνει τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΕ και τη διενέργεια των απαραίτητων ελέγχων κατά την επανεισαγωγή.

Έλεγχοι διαμετακόμισης και μεταφόρτωσης: Καθιερώνουν διαδικασίες ελέγχου και παρακολούθησης για εμπορεύματα υπό διαμετακόμιση ή μεταφόρτωση εντός της ΕΕ, διασφαλίζοντας τη συνεχή συμμόρφωση και ασφάλεια των εμπορευμάτων, ιδιαίτερα των ευπαθών ειδών, όπως τα γαλακτοκομικά προϊόντα, καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

Ειδικές εξαιρέσεις: Οι κανονισμοί περιγράφουν επίσης ορισμένες εξαιρέσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για προσωπικές αποστολές. Αυτές οι εξαιρέσεις ισχύουν συνήθως για αγαθά που δεν προορίζονται για εμπορικούς σκοπούς και πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, διασφαλίζοντας την ισορροπία μεταξύ της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και της πρακτικότητας για τα συγκεκριμένα άτομα.

Στο πλαίσιο των γαλακτοκομικών προϊόντων, αυτοί οι κανονισμοί είναι σημαντικοί καθώς διασφαλίζουν ότι τα γαλακτοκομικά προϊόντα που επανεισάγονται ή διέρχονται από την ΕΕ διατηρούν τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας, ευθυγραμμισμένα με τις αυστηρές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας της ΕΕ.

2.2.10. Απαιτήσεις συνοριακών σταθμών ελέγχου

Οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2019/1012, 2019/1014 και 2019/1081 επικεντρώνονται στις απαιτήσεις και τις λειτουργίες των συνοριακών σταθμών ελέγχου (ΣΣΕ – Border Control Posts – BCPs) εντός της ΕΕ (Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1012, 2019; Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1014, 2019; Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1081, 2019). Αυτοί οι κανονισμοί θεσπίζουν το πλαίσιο για τον καθορισμό των BCP, διασφαλίζοντας ότι είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι για να χειρίζονται και να επιθεωρούν τις εισαγωγές, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών προϊόντων. Περιγράφουν επίσης λεπτομερείς επιχειρησιακές διαδικασίες για αυτές τις θέσεις, εστιάζοντας στην αποτελεσματική παρακολούθηση και έλεγχο των εμπορευμάτων που εισέρχονται στην ΕΕ. Επιπλέον, οι κανονισμοί υπογραμμίζουν τη σημασία της εκπαίδευσης του προσωπικού BCPs ώστε να γνωρίζει καλά τους κανονισμούς και τα πρότυπα της ΕΕ, ιδιαίτερα αυτά που σχετίζονται με την ασφάλεια και τη συμμόρφωση των γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτή η προσέγγιση είναι απαραίτητη για τον γαλακτοκομικό τομέα, καθώς εγγυάται διεξοδικούς ελέγχους στα BCPs, διατηρώντας υψηλά πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας για τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισέρχονται στην ΕΕ.

2.3. Νομικό πλαίσιο της Ελλάδας για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων

Στην Ελλάδα, ως μέλος της ΕΕ, οι κανονισμοί εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων και άλλων τροφίμων είναι ευθυγραμμισμένοι με τις οδηγίες και τους κανονισμούς της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι η χώρα ακολουθεί το ίδιο σύνολο προτύπων και διαδικασιών που ισχύουν σε ολόκληρη την ΕΕ για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες.

Για τα μη εναρμονισμένα προϊόντα, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν ορισμένους συγκεκριμένους τύπους γαλακτοκομικών προϊόντων ή αυτά με ιδιαίτερες απαιτήσεις, η αρμόδια ελληνική αρχή είναι υπεύθυνη για την αντιμετώπιση των ζητημάτων κατά περίπτωση. Αυτή η προσέγγιση λαμβάνεται για να διασφαλιστεί ότι όλα τα τρόφιμα που εισέρχονται στην Ελλάδα πληρούν τις απαραίτητες προδιαγραφές ασφάλειας και ποιότητας.

Η ελληνική αρχή που είναι αρμόδια για την επίβλεψη της εισαγωγής και της ασφάλειας των προϊόντων διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών, είναι ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ). Ο ρόλος του ΕΦΕΤ είναι να διασφαλίζει ότι όλα τα εισαγόμενα τρόφιμα συμμορφώνονται με τα κοινοτικά και εθνικά πρότυπα ασφάλειας τροφίμων. Είναι υπεύθυνοι για τη διενέργεια ελέγχων και τη διασφάλιση ότι τα προϊόντα που εισέρχονται στην ελληνική αγορά είναι ασφαλή για τους καταναλωτές και πληρούν τις κανονιστικές απαιτήσεις (Varzakas et al., 2006). Συγκεκριμένα, από την στιγμή που θα απελευθερωθεί το εμπόρευμα από τα σημεία ελέγχου, σε περίπτωση εισαγωγής από Τρίτη χώρα και διατεθεί στην ελληνική αγορά προς διάθεση στον καταναλωτή αρμόδιος είναι ο ΕΦΕΤ.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο στην Ελλάδα για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων είναι επομένως ένας συνδυασμός κανονισμών σε επίπεδο ΕΕ και ειδικών εθνικών μέτρων όπου ισχύουν. Αυτό διασφαλίζει ότι τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισάγονται στην Ελλάδα, όπως και άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, υπόκεινται σε ένα αυστηρό σύνολο προτύπων υγείας και ασφάλειας, διασφαλίζοντας την προστασία της δημόσιας υγείας και διατηρώντας υψηλά πρότυπα ασφάλειας τροφίμων.

2.3.1. Εθνική νομοθεσία και συμμόρφωση με την ΕΕ

Στην Ελλάδα, η διαχείριση της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων γίνεται από διάφορους οργανισμούς, ο καθένας με συγκεκριμένους ρόλους και αρμοδιότητες. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) εποπτεύει ένα ευρύ φάσμα τομέων, όπως η ασφάλεια των τροφίμων, η υγεία των φυτών, η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων. Ο ΕΦΕΤ, υπαγόμενος στο ΥΠΑΑΤ, διασφαλίζει ότι τα τρόφιμα που παράγονται, διανέμονται ή κυκλοφορούν στην Ελλάδα πληρούν τόσο τα εθνικά όσο και τα ευρωπαϊκά πρότυπα ασφάλειας και υγιεινής τροφίμων. Οι αρμοδιότητες του ΕΦΕΤ περιλαμβάνουν την εποπτεία των επιθεωρήσεων τροφίμων και τον συντονισμό των εργασιών των περιφερειακών αρχών του ΕΦΕΤ.

Η ένταξη αυτών των διαφόρων οργανισμών στο ευρύτερο πλαίσιο της ΕΕ διασφαλίζει ότι η Ελλάδα όχι μόνο συμμορφώνεται αλλά και συμβάλλει στην ανάπτυξη και εφαρμογή των προτύπων ασφάλειας των τροφίμων τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτή η προσέγγιση βοηθά στη διατήρηση υψηλών επιπέδων ασφάλειας των τροφίμων, προστατεύει τη δημόσια υγεία και υποστηρίζει τον αγροτικό τομέα στην Ελλάδα.

3. Γάλα και Γαλακτοκομικά προϊόντα

Εκτός από το νομοθετικό πλαίσιο για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση από τρίτες χώρες, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τις μικροβιολογικές πληροφορίες του γάλακτος, εστιάζοντας ιδιαίτερα στους πιο συνηθισμένους κινδύνους – βιολογικούς, χημικούς, φυσικούς. Και αυτό γιατί η κατανόηση αυτών των κινδύνων είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ασφάλειας της δημόσιας υγείας και της συμμόρφωσης με τα αυστηρά πρότυπα της ΕΕ.

Το γάλα, προϊόν πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά, αποτελεί ευκαιριακό μέσο για την ανάπτυξη μικροοργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των βακτηρίων, που μπορεί να προκαλέσουν αλλοιώσεις και ασθένειες. Οι πιο συνηθισμένοι βακτηριολογικοί κίνδυνοι στο γάλα είναι *Salmonella spp*, *Listeria monocytogenes*, *Escherichia coli* (*E. coli*), ιδιαίτερα *E. coli* O157:H7, *Staphylococcus aureus*, *Campylobacter jejuni*.

Η *Listeria monocytogenes*, υπεύθυνη για τη λιστερίωση, προκαλεί μια σοβαρή λοίμωξη που συνήθως οφείλεται στην κατανάλωση μολυσμένων τροφών. Η λιστερίωση μπορεί να είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη για έγκυες γυναίκες, νεογέννητα, ηλικιωμένα άτομα και άτομα με εξασθενημένο ανοσοποιητικό σύστημα. Η *Escherichia coli* (*E. coli*), ιδιαίτερα *E. coli* O157:H7, μπορεί να προκαλέσει σοβαρή διάρροια, κοιλιακό άλγος και έμετο. Το *E. coli* μπορεί να μολύνει το γάλα μέσω μόλυνσης με κόπρανα. Ο *Staphylococcus aureus* μπορεί να παράγει τοξίνες στο μολυσμένο γάλα, οδηγώντας σε τροφική δηλητηρίαση από σταφυλόκοκκο, που χαρακτηρίζεται από ναυτία, έμετο και διάρροια. Το *Campylobacter jejuni* προκαλεί καμπυλοβακτηρίωση, μια από τις πιο κοινές αιτίες διαρροϊκής νόσου και μπορεί να μολύνει το γάλα μέσω της επαφής με τα περιττώματα των ζώων. Γενικότερα, η παρουσία αυτών των παθογόνων στο γάλα μπορεί να οφείλεται σε διάφορους

παράγοντες, όπως ακατάλληλες πρακτικές αρμέγματος, ανεπαρκείς συνθήκες αποθήκευσης και διασταυρούμενη μόλυνση από τον αγροτικό εξοπλισμό ή το προσωπικό.

Η ΕΕ έχει θεσπίσει συγκεκριμένα μικροβιολογικά κριτήρια για τα γαλακτοκομικά προϊόντα προκειμένου να διασφαλίσει την ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία της δημόσιας υγείας. Τα κριτήρια αυτά ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005 της Επιτροπής για τα μικροβιολογικά κριτήρια για τα τρόφιμα, ο οποίος ενημερώνεται τακτικά ώστε να αντικατοπτρίζει τις πιο πρόσφατες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις. Για τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες, ισχύουν τα ίδια αυστηρά πρότυπα που διασφαλίζουν ότι τα προϊόντα αυτά δε θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των καταναλωτών της ΕΕ (European Commission, 2005). Συγκεκριμένα οι οριακές τιμές (threshold values) για τους σημαντικότερους κινδύνους που προκαλούν ανησυχία στα γαλακτοκομικά προϊόντα είναι:

- *Salmonella spp.*: Απουσία σε 25 γραμμάρια (γρ.). Αυτό σημαίνει ότι κανένα βακτήριο *Salmonella* δεν πρέπει να ανιχνεύεται σε δείγμα 25 γραμμαρίων του γαλακτοκομικού προϊόντος.
- *Listeria Monocytogenes (L. Monocytogenes)*: Το όριο σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα όπου η ανάπτυξη του *L. Monocytogenes* είναι δυνατή: 100 cfu/g (μονάδες σχηματισμού αποικιών ανά γραμμάριο) για προϊόντα σε όλη τη διάρκεια ζωής τους. Σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα που δεν μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του *L. Monocytogenes* δεν πρέπει να ανιχνεύεται το βακτήριο σε δείγμα 25 γρ. τη στιγμή της παραγωγής.
- *Escherichia coli (E. coli)*: Οργανισμός δείκτης για την υγιεινή και τον έλεγχο διεργασιών. Το όριο εξαρτάται από τον τύπο του προϊόντος, αλλά γενικά, μια μέτρηση <100 cfu/g θεωρείται αποδεκτή για το παστεριωμένο γάλα. Τα υψηλά επίπεδα υποδηλώνουν πιθανή μόλυνση με κόπρανα και κακές πρακτικές υγιεινής.
- *Staphylococcus aureus*: Τα εντεροτοξιογόνια στελέχη του *Staphylococcus aureus* μπορούν να παράγουν τοξίνες που οδηγούν σε τροφική δηλητηρίαση. Το αποδεκτό όριο για τα γαλακτοκομικά προϊόντα είναι γενικά <100 cfu/g στο τελικό προϊόν, υποδηλώνοντας καλές πρακτικές υγιεινής.
- *Campylobacter jejuni*: Απουσία σε 25γρ. Όπως και η *Salmonella*, η παρουσία του *Campylobacter* στα γαλακτοκομικά προϊόντα, ιδιαίτερα στο νωπό γάλα, αποτελεί σημαντική ανησυχία για την υγεία και δεν θα πρέπει να ανιχνεύεται στο προϊόν.
- *Cronobacter spp.*: Κυρίως αφορά βρεφικά παρασκευάσματα σε σκόνη και όχι συμβατικά γαλακτοκομικά προϊόντα, αλλά το πρότυπο είναι η απουσία σε 10 γρ. για προϊόντα που προορίζονται για βρέφη.
- *Brucella spp.*: Απουσία σε 25γρ. Η *Brucella spp.* αποτελεί πρόβλημα για το νωπό γάλα και τα προϊόντα που παράγονται από νωπό γάλα. Τέλος μπορεί να προκαλέσει βρουκέλλωση, μια ζωονοτική λοίμωξη.

Οι χημικοί κίνδυνοι στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα μπορεί να προκύψουν από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της μόλυνσης του περιβάλλοντος, των υπολειμμάτων από κτηνιατρικά φάρμακα και της μόλυνσης κατά την επεξεργασία. Και εδώ η ΕΕ έχει θέσει ανώτατα όρια υπολειμμάτων (maximum residue limits - MRLs) για

αυτές τις ουσίες στα τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών προϊόντων (European Commission, 2006). Συγκεκριμένα:

Βαριά μέταλλα:

- Μόλυβδος: Το μέγιστο επίπεδο μολύβδου στο γάλα είναι 0,02 mg/kg (20 µg/kg).
- Κάδμιο: Το μέγιστο επίπεδο καδμίου στο γάλα είναι 0,005 mg/kg (5 µg/kg).
- Υδράργυρος: Για τον υδράργυρο, το μέγιστο επίπεδο στο γάλα ορίζεται σε 0,01 mg/kg (10 µg/kg).

Μυκοτοξίνες:

- Αφλατοξίνες: Ιδιαίτερα η αφλατοξίνη M1, η οποία προκαλεί ανησυχία στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Το μέγιστο επίπεδο για την αφλατοξίνη M1 στο γάλα είναι 0,05 µg/kg.
- Διοξίνες και πολυχλωριωμένα διφαινύλια (polychlorinated biphenyls -PCBs): Επίμονοι περιβαλλοντικοί ρύποι που μπορούν να συσσωρευτούν στην τροφική αλυσίδα. Η ΕΕ έχει ορίσει ανώτατα επίπεδα για τις διοξίνες και τα παρόμοια με τις διοξίνες PCB στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, εκφραζόμενα ως τοξικά ισοδύναμα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ).

Κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων

Η ΕΕ έχει θεσπίσει MRLs για τα κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτά τα MRLs ποικίλλουν ανάλογα με το φάρμακο και το τρόφιμο. Για παράδειγμα, για τα αντιβιοτικά, ο στόχος είναι γενικά η απουσία ανιχνεύσιμων υπολειμμάτων στο γάλα, για να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η ποιότητα του γάλακτος και των προϊόντων του.

Οι παραπάνω οριακές τιμές αποτελούν μέρος μιας συνολικής προσέγγισης για την ασφάλεια των τροφίμων που περιλαμβάνει κριτήρια για το περιβάλλον επεξεργασίας και κριτήρια υγιεινής διεργασιών, μαζί με κριτήρια για συγκεκριμένα προϊόντα. Το σύστημα ταχείας προειδοποίησης της ΕΕ για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF) επιτρέπει τη γρήγορη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών για την ασφάλεια των τροφίμων ώστε να λάβουν άμεσα μέτρα εάν τα τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες, δεν πληρούν αυτά τα κριτήρια ασφάλειας. Είναι επίσης σημαντικό για τους εξαγωγείς στην ΕΕ να είναι εξοικειωμένοι με τις λεπτομερείς απαιτήσεις, όπως καθορίζονται στους σχετικούς κανονισμούς και έγγραφα καθοδήγησης της ΕΕ, οι οποίοι ενδέχεται να ενημερωθούν ή να αναθεωρηθούν για την αντιμετώπιση αναδυόμενων ζητημάτων ασφάλειας τροφίμων ή αντίστοιχων επιστημονικών εξελίξεων.

Η εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες στην Ελλάδα και την ΕΕ παρουσιάζει συγκεκριμένες προκλήσεις που σχετίζονται με τους κινδύνους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι τρίτες χώρες μπορεί να έχουν διαφορετικά πρότυπα για την παραγωγή, την επεξεργασία και το χειρισμό γαλακτοκομικών προϊόντων, γεγονός που ενδεχομένως οδηγεί σε διακυμάνσεις στη μικροβιολογική ποιότητα των εισαγόμενων γαλακτοκομικών προϊόντων. Ωστόσο η ΕΕ έχει θεσπίσει αυστηρές

κανονιστικές απαιτήσεις για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων για να προστατεύσει την υγεία των καταναλωτών και να διασφαλίσει ότι τα προϊόντα που εισέρχονται στην αγορά πληρούν υψηλά πρότυπα ασφάλειας.

Η σύγκριση των μικροβιολογικών και χημικών ορίων της ΕΕ για τα γαλακτοκομικά προϊόντα με αυτά μιας τρίτης χώρας συνεπάγεται την εξέταση συγκεκριμένων κανονισμών οι οποίοι μπορεί να διαφέρουν πολύ μεταξύ τους. Ένα παράδειγμα τρίτης χώρας είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς είναι ένας από τους σημαντικότερους παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων και διαθέτει ένα ολοκληρωμένο κανονιστικό πλαίσιο που διαχειρίζεται η Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) και το Υπουργείο Γεωργίας των Ηνωμένων Πολιτειών (USDA) (U.S. Food and Drug Administration, 2023).

Για τους βιολογικούς και χημικούς κινδύνους σε ΕΕ και ΗΠΑ ισχύουν τα παρακάτω όρια:

Salmonella spp: Παρόμοια με την ΕΕ, οι ΗΠΑ επιβάλλουν επίσης την απουσία *Salmonella* στα γαλακτοκομικά προϊόντα.

Listeria monocytogenes: Ο FDA επιβάλλει μια πολιτική μηδενικής ανοχής για τη *Listeria monocytogenes* σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα, παρόμοια με το κριτήριο απουσίας της ΕΕ σε 25 γρ. για τρόφιμα που δεν μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξή της.

E. coli: Οι ΗΠΑ επικεντρώνονται στο *E. coli* O157:H7, με μηδενική ανοχή στο νωπό γάλα και ορισμένα γαλακτοκομικά προϊόντα, συγκρίσιμη με τα αυστηρά πρότυπα της ΕΕ.

Βαρέα μέταλλα: Τα επιτρεπτά επίπεδα του FDA για τα βαρέα μέταλλα στα τρόφιμα είναι σε γενικές γραμμές σύμφωνα με τα μέγιστα επίπεδα της ΕΕ, αλλά οι συγκεκριμένες τιμές μπορεί να διαφέρουν. Για παράδειγμα, το επίπεδο για τον μόλυβδο στο γάλα είναι λιγότερο σαφώς καθορισμένο σε σύγκριση με το ειδικό όριο της ΕΕ των 0,02 mg/kg.

Μυκοτοξίνες (π.χ. αφλατοξίνη M1): Ο FDA επιβάλλει ένα μέγιστο επίπεδο 0,5 μg/kg για την αφλατοξίνη M1 στο γάλα, το οποίο είναι δέκα φορές υψηλότερο από το μέγιστο επίπεδο της ΕΕ των 0,05 μg/kg.

Οι παραπάνω αντιστοιχίες δείχνουν ότι η ΕΕ συχνά εφαρμόζει περισσότερο προληπτικά και συγκεκριμένα ποσοτικά όρια τόσο για τους μικροβιολογικούς όσο και για τους χημικούς κινδύνους στα γαλακτοκομικά προϊόντα. Από την άλλη, οι ΗΠΑ τείνουν να εστιάζουν στην παρακολούθηση και τις ποιοτικές αξιολογήσεις για ορισμένους κινδύνους, με συγκεκριμένα επίπεδα δράσης ή ανοχές για άλλους. Οι κανονισμοί μπορούν να αντικατοπτρίζουν διαφορετικές προσεγγίσεις για την αξιολόγηση κινδύνου, την προστασία των καταναλωτών και τις πρακτικές του κλάδου.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα ρυθμιστικά πρότυπα εξελίσσονται συνεχώς ως απάντηση σε νέα επιστημονικά στοιχεία, τεχνολογικές προόδους και ζητήματα δημόσιας υγείας. Έτσι, οι εξαγωγείς και οι εισαγωγείς πρέπει να ενημερώνονται για τις πιο πρόσφατες απαιτήσεις στις αγορές-στόχους τους. Για τρίτες χώρες εκτός των ΗΠΑ, τα πρότυπα μπορεί να διαφέρουν ακόμη περισσότερο, επηρεαζόμενα από τις

τοπικές διατροφικές συνήθειες, τις οικονομικές συνθήκες και τις προτεραιότητες της δημόσιας υγείας.

Για τον μετριασμό των κινδύνων που συνδέονται με τα εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, η ΕΕ επιβάλλει ολοκληρωμένες διαδικασίες δοκιμών και πιστοποίησης. Αυτές περιλαμβάνουν μικροβιολογικές δοκιμές για τους κινδύνους που αναφέρονται παραπάνω, μεταξύ άλλων, και τήρηση των προτύπων υγιεινής της ΕΕ σε όλα τα στάδια παραγωγής, επεξεργασίας και διανομής. Απαιτείται τεκμηρίωση και πιστοποίηση από τις αρμόδιες αρχές της χώρας εξαγωγής για να αποδειχθεί η συμμόρφωση με αυτά τα πρότυπα. Το νομοθετικό πλαίσιο αποσκοπεί στην πρόληψη της εισόδου και της εξάπλωσης τροφιμογενών ασθενειών που σχετίζονται με εισαγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, διασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ευημερία των καταναλωτών εντός της ΕΕ.

4. Διαδικασία εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες

Η διαδικασία εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση ακολουθεί μια αυστηρή σειρά βημάτων και ελέγχων για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους κανονισμούς της ΕΕ που διασφαλίζουν την υγεία των ζώων καθώς και τη δημόσια υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών. Το πρώτο ερώτημα που τίθεται σε αυτή τη διαδικασία είναι εάν επιτρέπεται η εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από την εν λόγω τρίτη χώρα. Για τον σκοπό αυτό, εξετάζουμε εάν η χώρα προέλευσης περιλαμβάνεται στους καταλόγους των τρίτων χωρών από τις οποίες επιτρέπεται η εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ένωση, σύμφωνα με τους εκτελεστικούς κανονισμούς (ΕΕ) 2021/404 (Υγεία των ζώων) και 2021/405 (Δημόσια υγεία).

Αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι θετική, τότε οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να ακολουθήσουν τα παρακάτω βήματα:

1. Έγκριση Εγκαταστάσεων: Οι εγκαταστάσεις στη χώρα προέλευσης πρέπει να έχουν λάβει έγκριση από την ΕΕ και να είναι καταχωρημένες στο TRACES NT με καθεστώς έγκυρο, όπως επίσης και ο εισαγωγέας.
2. Υγειονομικά Πιστοποιητικά: Κάθε παρτίδα γαλακτοκομικών προϊόντων πρέπει να συνοδεύεται από τα κατάλληλα υγειονομικά πιστοποιητικά, τα οποία περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΥ) 2021/403.
3. Προ κοινοποίηση KYEE (CHED): Αναφέρεται στην προειδοποίηση του KYEE - CHED (Common Health Entry Document) στο σύστημα TRACES NT και έχει σχεδιαστεί για τον εξορθολογισμό και την τυποποίηση της διαδικασίας αναφοράς και εκκαθάρισης για ζώα, ζωικά προϊόντα, τρόφιμα και ζωοτροφές που εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
4. Έλεγχοι στα Σημεία Εισόδου: Τα προϊόντα υπόκεινται σε ελέγχους κατά την άφιξή τους στην ΕΕ και πιο συγκεκριμένα στο πρώτο σημείο εισόδου.
5. Διαδικασίες Τελωνειακής Εκκαθάρισης: Ολοκλήρωση των τελωνειακών διαδικασιών και πληρωμή τυχόν δασμών.
6. Διανομή και Πώληση: Μετά την ολοκλήρωση όλων των παραπάνω βημάτων, τα προϊόντα μπορούν να διατεθούν στην αγορά της ΕΕ.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι εισαγωγείς πρέπει να διασφαλίζουν την πλήρη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς κανονισμούς και να παρακολουθούν στενά για τυχόν αλλαγές ή ενημερώσεις στη νομοθεσία.

Όταν τα γαλακτοκομικά προϊόντα εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) από τρίτη χώρα, όπως οι ΗΠΑ, η διαδικασία περιλαμβάνει πολλά βασικά βήματα που έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλιστεί ότι αυτά τα προϊόντα πληρούν τα αυστηρά πρότυπα ασφάλειας τροφίμων και ποιότητας της ΕΕ. Αυτή η διαδικασία αποτελεί μέρος της συνολικής προσέγγισης της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων, η οποία περιλαμβάνει ελέγχους πριν από την εισαγωγή, απαιτήσεις τεκμηρίωσης και επιθεωρήσεις. Σε αυτήν την ενότητα αναπτύσσονται δύο παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο εκτελείται ο έλεγχος.

4.1. Απλοποιημένο παράδειγμα

Βήμα 1: Εγγραφή και έγκριση εξαγωγέα

Εγγραφή εξαγωγέα: Ο παραγωγός ή ο εξαγωγέας γαλακτοκομικών στις ΗΠΑ πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στην κατάλληλη ρυθμιστική αρχή, όπως η Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) ή το Υπουργείο Γεωργίας των Ηνωμένων Πολιτειών (USDA).

Έγκριση εγκατάστασης: Η μονάδα παραγωγής πρέπει να πληροί συγκεκριμένα πρότυπα υγιεινής και ασφάλειας που είναι ισοδύναμα ή υπερβαίνουν αυτά της ΕΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρχές της ΕΕ ενδέχεται να διενεργούν ελέγχους ή επιθεωρήσεις ξένων εγκαταστάσεων για να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση.

Βήμα 2: Πιστοποίηση υγείας

Πιστοποιητικό υγείας: Για κάθε αποστολή, ο εξαγωγέας πρέπει να λάβει πιστοποιητικό υγείας από την αρμόδια εθνική αρχή (π.χ. USDA). Αυτό το πιστοποιητικό επιβεβαιώνει ότι τα γαλακτοκομικά προϊόντα συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των μικροβιολογικών και χημικών προτύπων.

Βήμα 3: Δήλωση εξαγωγής και τελωνείου

Τελωνειακή δήλωση: Κατά την άφιξη σε σύνορα της ΕΕ, ο εισαγωγέας πρέπει να δηλώσει τα γαλακτοκομικά προϊόντα στο τελωνείο και να παρουσιάσει την απαιτούμενη τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένου του υγειονομικού πιστοποιητικού, των περιγραφών των προϊόντων και τυχόν άλλων σχετικών πιστοποιητικών.

Η διαδικασία του CHED (Common Health Entry Document), που αναφέρεται και παραπάνω συνδέεται άμεσα με το βήμα 3. Αυτό το βήμα είναι κρίσιμο για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υγειονομικές και τελωνειακές απαιτήσεις της ΕΕ. Συγκεκριμένα, πριν την άφιξη των γαλακτοκομικών προϊόντων στα σύνορα της ΕΕ, ο εισαγωγέας ή ο αντιπρόσωπός του υποβάλλει ένα έγγραφο CHED στο σύστημα TRACES NT. Αυτό περιλαμβάνει λεπτομερείς πληροφορίες για το φορτίο, όπως η χώρα

προέλευσης, το είδος των προϊόντων, και τα συνοδευτικά υγειονομικά πιστοποιητικά. Κατά την άφιξη στα σύνορα της ΕΕ, ο εισαγωγέας πρέπει να δηλώσει τα εισαγόμενα προϊόντα στο τελωνείο. Η τελωνειακή δήλωση πρέπει να συνοδεύεται από την απαιτούμενη τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένου του CHED που έχει ήδη υποβληθεί μέσω του TRACES NT. Η υποβολή του CHED, ουσιαστικά «προετοιμάζει το έδαφος» για την τελωνειακή διαδικασία, καθώς παρέχει στις τελωνειακές αρχές πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την εισαγωγή πριν καν φτάσει στο σημείο εισόδου. Αυτό επιτρέπει την αποτελεσματικότερη διαχείριση των τελωνειακών ελέγχων και της εκτίμησης των κινδύνων. Το CHED διευκολύνει την ταχεία επεξεργασία της τελωνειακής δήλωσης, καθώς οι απαιτούμενες πληροφορίες και η τεκμηρίωση έχουν ήδη κοινοποιηθεί στις αρμόδιες αρχές. Η επιτυχία στην τελωνειακή διαδικασία εξαρτάται από την πληρότητα και την ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχονται μέσω του CHED. Ανεπαρκείς ή εσφαλμένες πληροφορίες μπορούν να οδηγήσουν σε καθυστερήσεις, απορρίψεις, ή ακόμα και σε πρόστιμα. Συνοπτικά, η διαδικασία του CHED στο TRACES NT και η συναφής τελωνειακή δήλωση αποτελούν δύο συνδεδεμένα βήματα που εξασφαλίζουν την αποτελεσματική, διαφανή και συμμορφωμένη εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βήμα 4: Επιθεώρηση συνόρων

Κτηνιατρικός Συνοριακός Έλεγχος: Τα γαλακτοκομικά προϊόντα υπόκεινται σε κτηνιατρικούς ελέγχους στο σημείο εισόδου. Αυτό περιλαμβάνει ελέγχους εγγράφων, ελέγχους ταυτότητας και φυσικές επιθεωρήσεις. Ένα ποσοστό των αποστολών μπορεί να επιλεγεί για λεπτομερή επιθεώρηση με βάση τις εκτιμήσεις κινδύνου.

Δειγματοληψία και δοκιμές: Μπορεί να ληφθούν δείγματα για εργαστηριακές δοκιμές για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΕ για μικροβιολογικούς ρύπους, υπολείμματα και άλλους κινδύνους.

Βήμα 5: Αποδέσμευση προϊόντων στην αγορά

Αποδέσμευση: Εάν τα γαλακτοκομικά προϊόντα περάσουν τη συνοριακή επιθεώρηση και όλες τις δοκιμές, τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Εάν εντοπιστούν προβλήματα, τα προϊόντα ενδέχεται να κρατηθούν, να απορριφθούν ή να καταστραφούν, ανάλογα με τη φύση του προβλήματος.

Βήμα 6: Επιτήρηση μετά την αγορά

Εποπτεία της αγοράς: Μόλις εισέλθουν στην αγορά της ΕΕ, τα γαλακτοκομικά προϊόντα ενδέχεται να υπόκεινται σε πρόσθετους ελέγχους στο πλαίσιο του συστήματος ταχείας ειδοποίησης της ΕΕ για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF) και τα εθνικά προγράμματα παρακολούθησης για τη διασφάλιση της συνεχούς συμμόρφωσης με τα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων.

Αυτή η διαδικασία αποτελεί παράδειγμα της προσέγγισης της ΕΕ «από το χωράφι στο πιάτο – farm-to-fork», η οποία στοχεύει στη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων και στην προστασία της υγείας των καταναλωτών σε κάθε στάδιο της

αλυσίδας εφοδιασμού. Η συμμόρφωση με τους κανονισμούς της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για τους εξαγωγείς τρίτων χωρών που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά. Αυτό το σύστημα έχει σχεδιαστεί για να είναι εμπεριστατωμένο και αυστηρό, αντικατοπτρίζοντας τη δέσμευση της ΕΕ για τη διατήρηση υψηλών προτύπων ασφάλειας και ποιότητας των τροφίμων.

4.2. Χρήση TRACES NT

Το TRACES NT αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μηχανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παρακολούθηση της εισαγωγής και της μετακίνησης ζώων, τροφίμων, ζωοτροφών και φυτών εντός και εντός της ΕΕ. Είναι μια ψηφιακή πλατφόρμα που διευκολύνει τις διαδικασίες πιστοποίησης και κοινοποίησης, καθιστώντας τη διαδικασία εισαγωγής πιο βελτιωμένη, διαφανή και ανιχνεύσιμη. Ένα από τα κεντρικά χαρακτηριστικά του TRACES NT είναι η διαχείριση και η κοινοποίηση υγειονομικών πιστοποιητικών, τα οποία είναι απαραίτητα για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες. Οι διαδικασίες στο TRACES NT ξεκινούν με την έκδοση των απαιτούμενων υγειονομικών πιστοποιητικών από τη χώρα προέλευσης των εισαγόμενων γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτά τα πιστοποιητικά πρέπει να εκδίδονται από εξουσιοδοτημένους οργανισμούς ή αρχές της χώρας προέλευσης και να πιστοποιούν ότι τα προϊόντα πληρούν τα κριτήρια και τις απαιτήσεις της ΕΕ σχετικά με τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και την ασφάλεια των τροφίμων. Ο εισαγωγέας ή ο αντιπρόσωπος της εταιρείας που εισάγει τα γαλακτοκομικά προϊόντα στην ΕΕ πρέπει να προκοινοποιήσει την εισαγωγή στο TRACES NT, παρέχοντας λεπτομέρειες για το φορτίο και συμπεριλαμβάνοντας τα υγειονομικά πιστοποιητικά. Έπειτα και κατά την άφιξη των προϊόντων στην ΕΕ, τα υγειονομικά πιστοποιητικά που υποβλήθηκαν μέσω του TRACES NT ελέγχονται από τις συνοριακές αρχές. Αυτό περιλαμβάνει την επαλήθευση της ταυτότητας και της φυσικής κατάστασης των εισαγόμενων προϊόντων, καθώς και των σχετικών εγγράφων. Εάν τα προϊόντα και τα σχετικά έγγραφα πληρούν τις απαιτήσεις, τότε εγκρίνονται για είσοδο στην ΕΕ. Σε περίπτωση που ανιχνευτούν προβλήματα, μπορεί να απαιτηθούν περαιτέρω δοκιμές, να επιβληθούν περιορισμοί ή και η απόρριψη του φορτίου. Η έκδοση και η διαχείριση υγειονομικών πιστοποιητικών μέσω του TRACES NT εξασφαλίζει ότι τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ πληρούν τα υψηλά πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας της ΕΕ, προστατεύοντας έτσι τους καταναλωτές και διασφαλίζοντας τη δημόσια υγεία. Αυτή η διαδικασία αποτελεί κρίσιμο βήμα στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης και της διαφάνειας στο διεθνές εμπόριο τροφίμων.

Στο παρακάτω παράδειγμα αναφέρεται πως λειτουργεί το TRACES NT στο πλαίσιο της εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτη χώρα, όπως οι ΗΠΑ, στην ΕΕ:

Βήμα 1: Προειδοποίηση εισαγωγής

Εγγραφή εισαγωγέα: Πρώτον, ο εισαγωγέας στην ΕΕ πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο σύστημα TRACES NT. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για την υποβολή τυχόν ειδοποιήσεων εισαγωγής.

Προειδοποίηση: Πριν φτάσουν τα γαλακτοκομικά προϊόντα στην ΕΕ, ο εισαγωγέας, μέσω της TRACES NT, πρέπει να υποβάλει προειδοποίηση της αποστολής στον Συνοριακό Σταθμό Ελέγχου (BCP) όπου τα προϊόντα θα εισέλθουν στην ΕΕ. Αυτή η ειδοποίηση περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με την αποστολή, όπως την προέλευση, τη φύση των εμπορευμάτων, την αναμενόμενη ώρα άφιξης και τα συνοδευτικά πιστοποιητικά υγείας.

Βήμα 2: Έλεγχος εγγράφων

Υποβολή εγγράφου: Ο εξαγωγέας από την τρίτη χώρα, σε αυτήν την περίπτωση, τις ΗΠΑ, πρέπει να διασφαλίσει ότι όλα τα απαιτούμενα έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών υγείας, συμπληρώνονται σωστά και υποβάλλονται μέσω του TRACES NT. Αυτή η ψηφιακή υποβολή επιτρέπει τους ελέγχους εγγράφων πριν από την άφιξη από τις αρχές επιθεώρησης των συνόρων της ΕΕ.

Έλεγχος εγγράφων: Οι αρχές της ΕΕ στο BCP εξετάζουν τα υποβληθέντα έγγραφα για το TRACES NT για να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς της ΕΕ πριν από την φυσική άφιξη των προϊόντων. Αυτή η διαδικασία αναθεώρησης περιλαμβάνει την επαλήθευση των υγειονομικών πιστοποιητικών και τη διασφάλιση ότι πληρούνται όλες οι άλλες απαιτήσεις εισαγωγής.

Βήμα 3: Επιθεώρηση συνόρων

Ειδοποίηση Άφιξης: Κατά την φυσική άφιξη των γαλακτοκομικών προϊόντων στο BCP, η αποστολή ενημερώνει το σύστημα TRACES NT για την άφιξη, ενεργοποιώντας τον προγραμματισμό των απαραίτητων επιθεωρήσεων.

Συντονισμός επιθεώρησης: Το TRACES NT βοηθά στο συντονισμό των δραστηριοτήτων επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών επιθεωρήσεων, των ελέγχων ταυτότητας και της δειγματοληψίας για εργαστηριακή ανάλυση, εάν απαιτείται. Το σύστημα καταγράφει την ημερομηνία και την ώρα του ραντεβού για έλεγχο, διασφαλίζοντας ότι όλα τα μέρη είναι ενημερωμένα.

Βήμα 4: Αποτέλεσμα επιθεώρησης και αποδέσμευση

Καταγραφή Αποτελεσμάτων: Τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων και τυχόν εργαστηριακές αναλύσεις εισάγονται στο TRACES NT. Αυτό περιλαμβάνει τυχόν ζητήματα μη συμμόρφωσης και τις ενέργειες που έγιναν (π.χ. αποδοχή, απόρριψη ή καταστροφή της αποστολής).

Καταγραφή απόφασης: Εάν το φορτίο συμμορφώνεται με τα πρότυπα της ΕΕ, το TRACES NT καταγράφει την απόφαση να το βάλει σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Σε περίπτωση απόρριψης, το σύστημα τεκμηριώνει τους λόγους και τυχόν απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες.

Βήμα 5: Παρακολούθηση και ιχνηλασιμότητα μετά την εισαγωγή

Ιχνηλασιμότητα και παρακολούθηση: Μόλις τα γαλακτοκομικά προϊόντα βρεθούν στην ΕΕ, το TRACES NT επιτρέπει την ιχνηλασιμότητα καθ' όλη τη μετακίνησή τους εντός της Ένωσης. Αυτό το χαρακτηριστικό είναι ζωτικής σημασίας για την παρακολούθηση της ασφάλειας των τροφίμων, τις έρευνες επιδημιών και τους ελέγχους συμμόρφωσης.

Η ιχνηλασιμότητα και η παρακολούθηση των γαλακτοκομικών προϊόντων μετά την εισαγωγή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούν ζωτικής σημασίας συστατικά για την ασφάλεια των τροφίμων, τις έρευνες επιδημιών, και τους ελέγχους συμμόρφωσης. Το TRACES NT αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο στην αρχική φάση αυτής της διαδικασίας, επιτρέποντας την ακριβή καταγραφή και κοινοποίηση δεδομένων σχετικά με την εισαγωγή και τον έλεγχο των προϊόντων. Ωστόσο, μόλις τα προϊόντα εισέλθουν επιτυχώς στην ΕΕ και περάσουν τον αρχικό έλεγχο, η ευθύνη για την περαιτέρω ιχνηλασιμότητα και παρακολούθηση τους μεταφέρεται στις αρμόδιες εθνικές αρχές της κάθε χώρας-μέλους. Για παράδειγμα, στην Ελλάδα, αυτή η ευθύνη ανήκει στον Ελληνικό Οργανισμό Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), ο οποίος αναλαμβάνει την παρακολούθηση της ασφάλειας των τροφίμων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την εισαγωγή, ο ΕΦΕΤ είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των γαλακτοκομικών προϊόντων με τα εθνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα ασφάλειας τροφίμων. Αυτό περιλαμβάνει την επιβεβαίωση ότι τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά είναι ασφαλή για κατανάλωση, τη διεξαγωγή τακτικών ελέγχων σε σημεία πώλησης, και την ανταπόκριση σε περιπτώσεις ανακλήσεων προϊόντων ή ειδοποιήσεων για την ασφάλεια των τροφίμων. Η διαδικασία ιχνηλασιμότητας είναι ουσιώδης για την προστασία των καταναλωτών και τη διατήρηση της δημόσιας εμπιστοσύνης στο σύστημα εφοδιασμού τροφίμων. Επιπλέον, επιτρέπει την αποτελεσματική αντίδραση σε υγειονομικά περιστατικά, ενισχύοντας την ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων που καταναλώνονται εντός της ΕΕ. Καθώς το TRACES NT αποτελεί τον καταλύτη για την εισαγωγή και τον έλεγχο των προϊόντων στην αρχή της διαδικασίας, οι εθνικές αρχές όπως ο ΕΦΕΤ παίζουν κρίσιμο ρόλο στη συνέχεια, διασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού. Αυτή η συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών και εθνικών συστημάτων και οργανισμών αποτελεί τη βάση για τη διασφάλιση ενός ασφαλούς και αξιόπιστου εμπορίου τροφίμων στην Ευρώπη.

Το TRACES NT απλοποιεί τη διαδικασία εισαγωγής συγκεντρώνοντας την τεκμηρίωση και την επικοινωνία μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων που εμπλέκονται στην εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ. Αυτό το σύστημα ενισχύει την αποτελεσματικότητα των συνοριακών ελέγχων, βελτιώνει τα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων και διευκολύνει το εμπόριο, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια και την ιχνηλασιμότητα σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Υλικά και μέθοδοι

1.1. Βάση δεδομένων και συλλογή δεδομένων

Η εργασία χρησιμοποίησε κυρίως δεδομένα από τη βάση δεδομένων TRACES NT, η οποία όπως αναφέρθηκε είναι η πλατφόρμα της ΕΕ για την παρακολούθηση της κυκλοφορίας ζώων και ζωικών προϊόντων τόσο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και από χώρες εκτός ΕΕ. Η πρόσβαση στη βάση δεδομένων έγινε για τη συλλογή λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα και σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, εστιάζοντας ειδικά σε περιπτώσεις απόρριψης. Το χρονικό πλαίσιο για την εξαγωγή δεδομένων κάλυψε μια περίοδο από τον Μάιο του 2020 έως τον Ιανουάριο του 2024, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των πρόσφατων τάσεων και προτύπων στις απορρίψεις εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων.

1.2. Επιλογή δεδομένων

Στη βάση δεδομένων TRACES NT, εφαρμόστηκαν φίλτρα για την απομόνωση εγγραφών που σχετίζονται ειδικά με τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Οι βασικές μεταβλητές που εξήχθησαν περιλάμβαναν τη χώρα προέλευσης, τον τύπο του γαλακτοκομικού προϊόντος, τους λόγους απόρριψης, την συνολική ποσότητα και τυχόν πρόσθετα σχόλια ή παρατηρήσεις που σημειώθηκαν κατά τη διαδικασία επιθεώρησης. Αυτή η διαδικασία φιλτραρίσματος εξασφάλισε ότι η ανάλυση ήταν εστιασμένη και σχετική με τους στόχους της μελέτης.

1.3. Μεθοδολογία Συγκριτικής/Στατιστικής Ανάλυσης

Η μελέτη χρησιμοποίησε μια συγκριτική προσέγγιση για την ανάλυση των διαφορών στα αίτια απόρριψης μεταξύ της Ελλάδας και άλλων κρατών μελών της ΕΕ. Αυτό περιλάμβανε την κατηγοριοποίηση των λόγων απόρριψης σε διάφορες ομάδες, όπως πρότυπα ποιότητας, παραβιάσεις της ασφάλειας των τροφίμων, σφάλματα επισήμανσης και μη συμμόρφωση με πιστοποιητικά υγείας.

Στη συγκεκριμένη εργασία, χρησιμοποιήθηκαν περιγραφικές στατιστικές μέθοδοι με σκοπό την επισκόπηση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης, όπως τον υπολογισμό συχνότητας απόρριψης, καθώς και τυχόν αξιοσημείωτες αποκλίσεις μεταξύ της Ελλάδας και άλλων χωρών της Ε.Ε.

2. Αποτελέσματα

Έπειτα από αναζήτηση στη βάση δεδομένων TRACES NT απομονώθηκαν 3141 εγγράφες που αφορούσαν απορρίψεις εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες (χώρες μη κράτη-μέλη της ΕΕ) το διάστημα αναζήτησης όπου

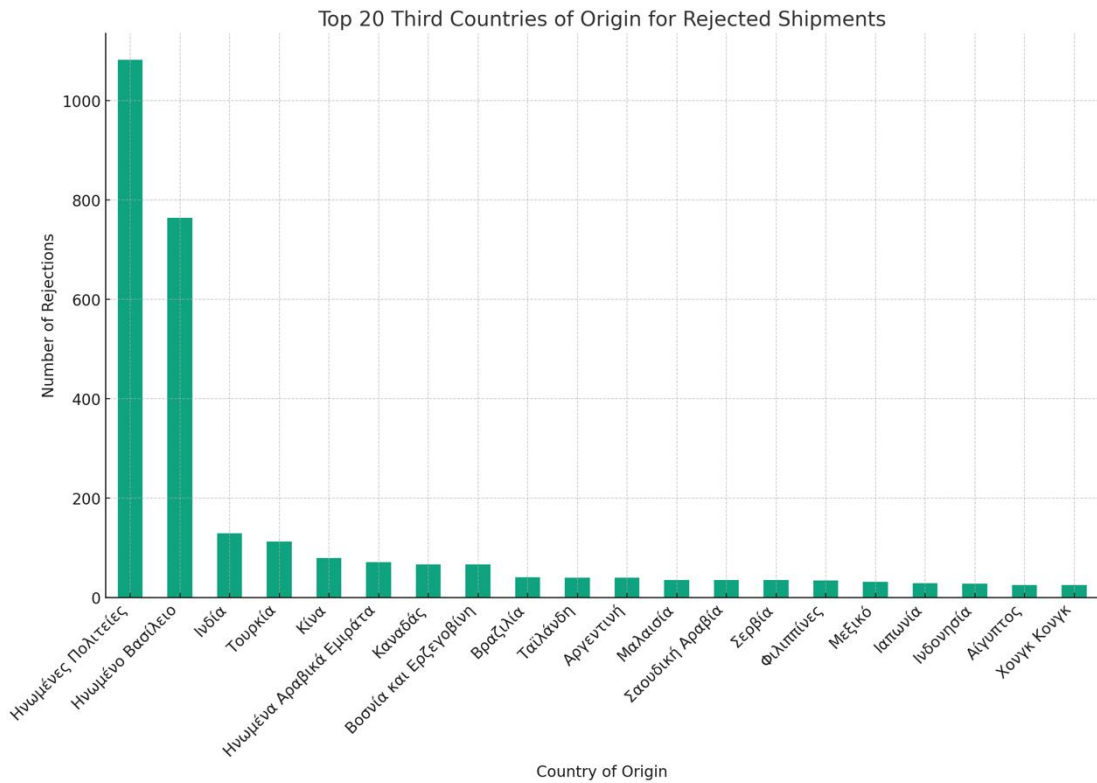
αναφερόταν ο λόγος απόρριψης. Για κάθε εγγραφή οι πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες ήταν χώρα προέλευσης/παραγωγής, χώρα προορισμού, τύπος εμπορεύματος, σταθμός συνοριακού ελέγχου, λόγοι απόρριψης, στοιχεία ελέγχου και αποτελέσματα ελέγχου, στοιχεία εμπορεύματος (όπως συνολικό μεικτό βάρος, αριθμός συνοδευτικών πιστοποιητικών).

Η ανάλυση των δεδομένων από την βάση δεδομένων TRACES NT για τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων δείχνει σημαντικές διαφορές ως προς την προέλευση των προϊόντων. Το σύνολο δεδομένων περιλαμβάνει εγγραφές από 61 μοναδικούς κωδικούς- σταθμών συνοριακού ελέγχου (BCPs). Το BCP με κωδικό "DECGN4" είναι ο πιο συχνά αναφερόμενος, υποδεικνύοντας το αεροδρόμιο Köln-Bonn, διεθνές αεροδρόμιο της τέταρτης μεγαλύτερης πόλης της Γερμανίας, της Κολωνίας, ως κύριο σημείο εισόδου. Σχετικά με τις χώρες προέλευσης, βρέθηκαν 102 μοναδικές χώρες. Συγκεκριμένα, οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι η κορυφαία χώρα προέλευσης, αποτελώντας σημαντικό μέρος των συμμετοχών. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, ως η πρώτη χώρα προέλευσης, είχε 1.082 περιπτώσεις (32,08% του συνόλου δεδομένων), δίνοντας έμφαση στον όγκο του εμπορίου μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΕ. Ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με 764 περιπτώσεις (22,64%), καταδεικνύοντας τον αντίκτυπο του Brexit και τη συνεχιζόμενη σημασία των εμπορικών σχέσεων ΗΒ-ΕΕ.

Μεταξύ των 34 χωρών προορισμών που υπήρχαν μέσα στο αρχείο, η Γερμανία είναι ο πιο κοινός, αντικατοπτρίζοντας τον κεντρικό της ρόλο στην παραλαβή και την επιθεώρηση των εισαγωγών. Αυτό εξηγείται και από το γεγονός ότι ο κωδικός σταθμού συνοριακού ελέγχου σχετίζεται με την Γερμανία. Συγκεκριμένα, η Γερμανία προηγείται με 1.507 περιπτώσεις (44,68%), υπογραμμίζοντας τον κεντρικό της ρόλο στο ευρωπαϊκό εμπόριο. Η Γαλλία και η Ολλανδία αναδεικνύονται επίσης ως σημαντικοί προορισμοί, με 348 (10,32%) και 278 (8,24%) κρούσματα αντίστοιχα.

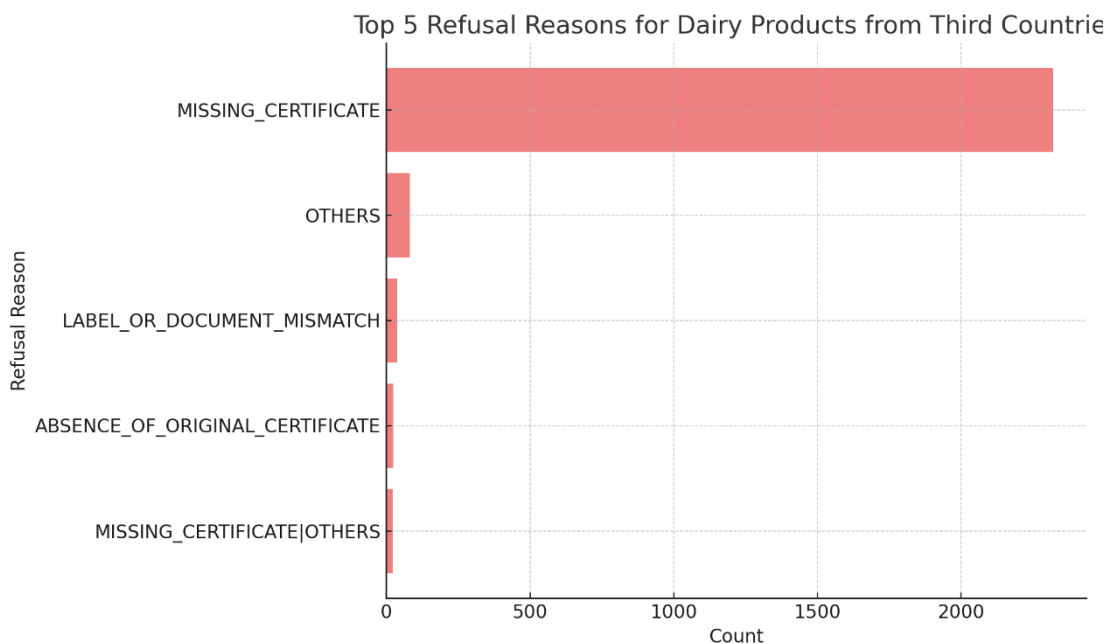
Σε ότι αφορά την Ελλάδα αναφέρεται ως χώρα προορισμού για 26 περιπτώσεις απορρίψεων, που αντιπροσωπεύουν ένα μικρό μέρος του συνόλου των δεδομένων σχετικά με τις απορρίψεις των υπόλοιπων κρατών μελών. Αυτό αντιστοιχεί περίπου στο 0,77% των συνολικών περιπτώσεων απορριφθέντων φορτίων όπου προσδιορίζεται η χώρα προορισμού. Παρά τον σχετικά μικρό αριθμό περιπτώσεων, όπου η Ελλάδα είναι ο άμεσος προορισμός, κάθε περίπτωση είναι σημαντική για την κατανόηση των ειδικών προκλήσεων και ζητημάτων κανονιστικής συμμόρφωσης που αντιμετωπίζουν οι εισαγωγές στην Ελλάδα. Αυτό αντικατοπτρίζει επίσης τον ρόλο της Ελλάδας στην ευρύτερη αγορά της ΕΕ, η οποία διαχειρίζεται μια ποικιλία εισαγωγών που υπόκεινται στα αυστηρά πρότυπα ασφάλειας τροφίμων και ποιότητας της ΕΕ.

Το γράφημα 1 αντιπροσωπεύει τις 20 κορυφαίες χώρες, παρουσιάζοντας τις κυρίαρχες πηγές εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίες απορρίφθηκαν. Ο άξονας x αντιπροσωπεύει τις χώρες και ο άξονας y δείχνει τον αριθμό των εξαγωγών από καθεμία. Αυτές οι χώρες έχουν πιθανώς σημαντικές γαλακτοβιομηχανίες και εξαγωγικές ικανότητες, οι οποίες ευθυγραμμίζονται με τη ζήτηση και τις ρυθμιστικές απαιτήσεις της αγοράς της ΕΕ.

Γράφημα 1: Σημαντικές πηγές εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων οι οποίες απορρίφθηκαν: Ανάλυση των 20 κορυφαίων χωρών προέλευσης για την ΕΕ και την Ελλάδα

Ο πιο συχνός λόγος απόρριψης βρέθηκε η «μη προσκόμιση πιστοποιητικού» [MISSING CERTIFICATE], καθώς αντιπροσωπεύει 2.887 περιπτώσεις ή το 85,57% του συνόλου δεδομένων, υπογραμμίζοντας την κρίσιμη σημασία της σωστής τεκμηρίωσης για τις εισαγωγές. Σε 110 περιπτώσεις (3,26%) ο λόγος απόρριψης δεν διευκρινίζεται, ενώ σε 44 περιπτώσεις (1,3%) καταγράφηκε αναντιστοιχία μεταξύ των εγγράφων που προσκομίστηκαν (Γράφημα 2).

Γράφημα 2: Πέντε πιο συχνόι λόγοι απόρριψης γαλακτοκόμων προϊόντων από τρίτες χώρες

Σε ότι αφορά τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να ακολουθηθούν η πλειονότητα των εισαγωγών που απορρίφθηκαν κωδικοποιείται ως "Επαναποστολή" (1.951 περιπτώσεις, 57,82%), υποδεικνύοντας προσπάθειες διόρθωσης ζητημάτων συμμόρφωσης, ενώ η λέξη «καταστροφή» αντιστοιχεί σε 1.405 περιπτώσεις (41,64%), γεγονός που δείχνει την αυστηρή επιβολή των προτύπων της ΕΕ για μη συμμόρφωση.

Αυτή η περιεκτική ανάλυση αποκαλύπτει την αυστηρή τήρηση της τεκμηρίωσης και των προτύπων που απαιτούνται για τις εισαγωγές στην ΕΕ. Το σημαντικό ποσοστό των απορρίψεων λόγω ελλείψεων πιστοποιητικών υπογραμμίζει τη σημασία της κανονιστικής συμμόρφωσης για τους εξαγωγείς τρίτων χωρών στην ΕΕ. Ο κυρίαρχος ρόλος της Γερμανίας ως χώρας προορισμού αντανακλά την κεντρική της θέση στην ευρωπαϊκή αγορά.

Στην συνέχεια, συγκεκριμένα για την Ελλάδα εκτός από τις απορρίψεις, απομονώθηκαν και τα στοιχεία των επιτυχημένων (μη – απορριφθέντων) εισαγωγών. Συνολικά βρέθηκαν 73 εγγραφές, με την Σερβία να είναι η πιο συχνή χώρα καταγωγής με 38 περιπτώσεις, ακολουθούμενη από τον Καναδά με 23 και το Ηνωμένο Βασίλειο με 8. Σε μια περίπτωση η χώρα εξαγωγέας διέφερε από την χώρα αποστολής, κάτι που πιθανώς οφείλεται για εμπορικούς λόγους, λόγους αποθήκευσης, δασμών ή επειδή η χώρα εξαγωγέας να είναι ο μεσάζοντας. Οι πιο κοινές κατηγορίες προϊόντων περιλαμβάνουν «Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί» με 46 περιπτώσεις και «Ορός γάλακτος, συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών» με 24 περιπτώσεις. Άλλες κατηγορίες περιλαμβάνουν συμπυκνωμένο γάλα και κρέμα γάλακτος, βούτυρο και άλλα λίπη που προέρχονται από γάλα, και μη συμπυκνωμένο γάλα και κρέμα γάλακτος χωρίς προσθήκη ζάχαρης. Τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων υποδεικνύουν ότι η πλειονότητα των αποστολών υποβάλλονται σε ελέγχους εγγράφων και ελέγχους ταυτότητας, ενώ ένας αξιοσημείωτος αριθμός

υποβάλλεται σε φυσικούς ελέγχους. Οι εργαστηριακές δοκιμές είναι σχετικά σπάνιες, αναδεικνύοντας τις ειδικές περιπτώσεις χρήσης τους στη διαδικασία εισαγωγής. Αυτή η ανάλυση υπογραμμίζει την ποικιλία των γαλακτοκομικών προϊόντων που εισάγονται στην Ελλάδα, την κυριαρχία ορισμένων χωρών προέλευσης και τις αυστηρές διαδικασίες επιθεώρησης που εφαρμόζονται για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης αυτών των εισαγωγών. Τέλος, το μέσο μεταφοράς πριν από την άφιξη στο BCP (σταθμός συνοριακού ελέγχου) ή σε χώρο αποθήκευσης για κάθε εγγραφή/εισαγωγή ήταν διαθέσιμο. Συγκεκριμένα σε 46 περιπτώσεις (63,01%) η μεταφορά έγινε οδικώς (οδικό όχημα). Αυτό δείχνει ότι η πλειονότητα των εμπορευμάτων που εισάγονται στην Ελλάδα σε αυτό το σύνολο δεδομένων μεταφέρονται οδικώς, ενώ σε 27 περιπτώσεις έγινε μέσω πλοίου, που αντιπροσωπεύουν το 36,99%. Αυτό δείχνει ότι σημαντικό μέρος των εμπορευμάτων μεταφέρεται και δια θαλάσσης. Η ανάλυση αυτή υπογραμμίζει τη σημασία των οδικών και θαλάσσιων μεταφορών στην εφοδιαστική αλυσίδα για εισαγωγές στην Ελλάδα, τονίζοντας τον ρόλο τους στη διακίνηση εμπορευμάτων στη χώρα.

Σχετικά με τον έλεγχο στις παρτίδες που απορρίφθηκαν, η βάση δεδομένων TRACES NT για την περίοδο αναζήτησης προκύπτει πως στην πλειοψηφία των περιπτώσεων (συνολικά 2982 περιπτώσεις) αφορούσε εμπορεύματα πιστοποιημένα για ανθρώπινη χρήση (2152 περιπτώσεις – 72,17%). 586 περιπτώσεις (19,65%), αντιπροσωπεύουν αγαθά που εμπίπτουν σε διάφορες άλλες κατηγορίες που δεν προσδιορίζονται στο αρχείο, ενώ 139 περιπτώσεις (4,66%), για αγαθά που προορίζονται για τεχνικούς ή βιομηχανικούς σκοπούς και όχι για κατανάλωση. Συνολικά 93 περιπτώσεις (3,12%), αφορούν δείγματα που αποστέλλονται για εμπορικούς σκοπούς και ένα μικρό ποσοστό αφορά ελέγχους σε ζωοτροφές - 7 περιπτώσεις (0,23%) -, υποδεικνύοντας ότι ένα μικρό μέρος των προϊόντων προορίζεται για ζωοτροφές.

Το σύνολο δεδομένων καλύπτει 31 χώρες προορισμού εντός της ΕΕ, με τη Γερμανία (Γερμανία) να είναι ο πιο κοινός προορισμός, ενώ τα εμπορεύματα αποστέλλονται από 93 διαφορετικές χώρες, με τις Ηνωμένες Πολιτείες (Ηνωμένες Πολιτείες) να είναι η κορυφαία χώρα αποστολής.

Σχετικά με το καθαρό βάρος των αποστολών βρέθηκε πως ποικίλλει σημαντικά. Το μέσο καθαρό βάρος είναι περίπου 691,07 kg, με μεγάλη τυπική απόκλιση 4835,78 kg. Το καθαρό βάρος κυμαίνεται από 0 kg έως 133.531,2 kg, αντικατοπτρίζοντας την ποικιλομορφία στο περιεχόμενο αποστολής και την αποτελεσματικότητα της συσκευασίας. Συγκεκριμένα, το ελάχιστο καθαρό βάρος στο σύνολο δεδομένων είναι 0,0 kg και το 25% των παρατηρήσεων είχαν βάρος 0,8 kg, υποδεικνύοντας ότι ένα σημαντικό μέρος του συνόλου δεδομένων περιλαμβάνει σχετικά ελαφριά στοιχεία. Η διάμεσος (50%) ήταν 2,0 kg, που σημαίνει ότι τα μισά από τα είδη ζυγίζουν 2,0 kg ή λιγότερο. Η διάμεσος παρέχει καλύτερη αίσθηση του τυπικού βάρους του αντικειμένου από το μέσο όρο, καθώς δεν παραμορφώνεται από πολύ βαριά ή ελαφριά αντικείμενα. Συγκεκριμένα το μέσο καθαρό βάρος σε όλα τα είδη είναι 691,1 κλά, σημαντικά υψηλότερο από το διάμεσο, γεγονός που υποδηλώνει την παρουσία ακραίων τιμών ή πολύ βαρέων αποστολών που «παραμορφώνουν» το μέσο βάρος προς τα πάνω. Το 75% των παρατηρήσεων είχαν βάρος 6,5 κλά, υποδεικνύοντας ότι

το 75% των αντικειμένων ζυγίζει 6,5 κιλά ή λιγότερο. Αυτό δείχνει περαιτέρω τη συγκέντρωση ελαφρύτερων στοιχείων εντός του συνόλου δεδομένων.

Η μεγάλη διαφορά μεταξύ της μέσης και της διάμεσης τιμής υποδηλώνει μια εξαιρετικά λοξή κατανομή, με τα περισσότερα δεδομένα να συγκεντρώνονται στο κάτω άκρο της κλίμακας βάρους, αλλά με ορισμένα εξαιρετικά βαριά αντικείμενα να κάνουν τον μέσο όρο να είναι πολύ υψηλότερος. Αυτή η λοξότητα είναι χαρακτηριστική στις κατανομές βαρών και μεγεθών, όπου μερικά μεγάλα αντικείμενα μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον μέσο όρο. Η κατανόηση αυτής της διανομής είναι απαραίτητη για την εφοδιαστική αλυσίδα, τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση του αντίκτυπου των απορριπτόμενων αποστολών στις λειτουργίες και την ασφάλεια.

Στη περίπτωση της Ελλάδας, η οποία δεν θεωρείται από τις χώρες που εισάγει μεγάλες ποσότητες γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες βρέθηκε πως συνολικά 545,34 κιλά (καθαρό βάρος) απορρίφθηκαν κατά το διάστημα αναζήτησης, από τα 1.814.502,54 κιλά (καθαρό βάρος) που εισήχθησαν στην χώρα. Πρόκειται δηλαδή για ένα πολύ μικρό ποσοστό (0.03%) που υποδηλώνει ότι η πλειονότητα των γαλακτοκομικών προϊόντων που εισάγονται στην Ελλάδα συμμορφώνονται με τα αυστηρά πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας των τροφίμων που ορίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Υποδεικνύει ότι οι εξαγωγείς στην Ελλάδα γνωρίζουν καλά και τηρούν αυτούς τους κανονισμούς, διασφαλίζοντας ότι τα προϊόντα τους είναι ασφαλή για την ελληνική αγορά. Επίσης και για τους Έλληνες καταναλωτές, αυτό το στατιστικό μπορεί να είναι καθησυχαστικό. Υπονοεί ότι τα γαλακτοκομικά προϊόντα που διατίθενται στην αγορά συμμορφώνονται σε μεγάλο βαθμό με τα πρότυπα υγείας και ασφάλειας, ελαχιστοποιώντας τον κίνδυνο τροφιογενών ασθενειών και άλλα θέματα υγείας που σχετίζονται με μη συμμορφούμενα προϊόντα. Παρά το χαμηλό ποσοστό απόρριψης, απαιτείται συνεχής παρακολούθηση και επαγρύπνηση. Οι συνεχείς επιθεωρήσεις και οι ποιοτικοί έλεγχοι είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση αυτού του υψηλού επιπέδου συμμόρφωσης και την προσαρμογή σε τυχόν νέες προκλήσεις που ενδέχεται να προκύψουν.

Παραπάνω, στην περίπτωση εισαγωγών για την Ελλάδα αναφέρεται πως οι εργαστηριακές δοκιμές είναι σχετικά σπάνιες. Συνολικά βρέθηκαν 7 εγγραφές που περιγράφουν εργαστηριακές δοκιμές σε φορτία με προορισμό την Ελλάδα που τελικά εισήχθησαν. Η επιλογή του δείγματος ήταν τυχαία, και οι δοκιμές αφορούσαν τα βακτήρια *L. monocytogenes* (2/7) και *Salmonella* (5/7). Σε όλες τις περιπτώσεις τα αποτελέσματα ήταν αρνητικά, δηλαδή εντός των ορίων που έχει θεσπίσει η ΕΕ (Μέρος Πρώτο – Ενότητα 3). Επιπλέον, στο αρχείο αναφέρονται δύο σημεία ελέγχου, (1) ο Πειραιάς, το μεγαλύτερο λιμάνι της Ελλάδος και (2) οι Εύζωνοι, ένας από τους πιο σημαντικούς συνοριακούς σταθμούς της χώρας.

Τέλος, αναλύοντας τις διάφορες κατηγορίες γαλακτοκομικών στη βάση δεδομένων TRACES NT προκύπτουν τα εξής:

- Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί: Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει διάφορα είδη τυριού και τυροπήγματος που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή τυριού. Αυτό

υποδηλώνει σημαντική ποικιλία και ποσότητα προϊόντων που σχετίζονται με το τυρί που εισάγονται.

- Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα), συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών: Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει προϊόντα όπως το συμπυκνωμένο γάλα.
- Όρος γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών: Αυτή η κατηγορία, περιλαμβάνει προϊόντα ορού γάλακτος που αποτελούν υποπροϊόν της τυροκομικής διαδικασίας.
- Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά: Αυτή η κατηγορία, περιλαμβάνει κανονικό γάλα και κρέμα χωρίς πρόσθετα ή συγκέντρωση.
- Βούτυρο και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα: Διάφορα είδη βούτυρου και γαλακτοκομικά λιπαρά, τα οποία είναι απαραίτητα συστατικά σε πολλά προϊόντα διατροφής.

Αυτές οι κατηγορίες αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία και την πολυπλοκότητα των εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων, υπογραμμίζοντας τη σημασία των αυστηρών ελέγχων ποιότητας και ασφάλειας για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα και τους κανονισμούς της ΕΕ.

3. Συζήτηση και Συμπεράσματα

Η εργασία παρουσιάζει το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει σε Ευρωπαϊκό και Ελληνικό επίπεδο για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τρίτες χώρες και αναλύει τους λόγους απόρριψης των προϊόντων με βάση τα δεδομένα που έχουν καταγραφεί στην βάση δεδομένων TRACES NT τα τελευταία 4 χρόνια.

Η νομοθεσία της ΕΕ προσπαθεί μέσα από μια σειρά κανονισμών να εξασφαλίσει την ασφάλεια και ποιότητα των γαλακτοκομικών προϊόντων που εισάγονται στην ΕΕ. Αυτοί οι κανονισμοί επιβάλλουν αυστηρά πρότυπα υγείας και παρέχουν λεπτομερείς οδηγίες για την επιβολή πιστοποιητικών υγείας, συμβάλλοντας στην πρόληψη της εισαγωγής προϊόντων που δεν πληρούν τα πρότυπα της ΕΕ. Για αυτόν το σκοπό, ιδιαίτερη θέση κατέχει ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1715 (IMSOC), που αφορά το σύστημα TRACES NT, το οποίο επιτρέπει την κεντρική διαχείριση πληροφοριών για τους ελέγχους εισαγωγών. Αυτό συμβάλλει στην αυξημένη διαφάνεια και στην καλύτερη ιχνηλασιμότητα των γαλακτοκομικών προϊόντων, βελτιώνοντας την ικανότητα των αρχών να αντιμετωπίζουν τυχόν ζητήματα ασφάλειας τροφίμων (European Commission, 2024).

Η νομοθεσία που αφορά τους ελέγχους, όπως οι κανονισμοί (ΕΕ) 2019/2129, 2019/2130, και 2019/1873, διευκρινίζει τη συχνότητα και τις διαδικασίες των ελέγχων, εξασφαλίζοντας ότι οι εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων πληρούν τις απαιτήσεις της ΕΕ. Αυτό βοηθά στη προστασία της δημόσιας υγείας και στη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά.

Για την Ελλάδα, η συμμόρφωση με αυτούς τους κανονισμούς και η εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών δεν εξασφαλίζουν μόνο την ασφάλεια και την ποιότητα των εισαγωγών, αλλά και προωθούν την ανάπτυξη ενός πιο διαφανούς και υπεύθυνου εμπορικού περιβάλλοντος. Αυτό είναι κρίσιμο για τη δημιουργία και διατήρηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και την ενίσχυση της εθνικής και περιφερειακής αγοράς γαλακτοκομικών προϊόντων.

Η ανάλυση των δεδομένων από την πλατφόρμα TRACES NT της ΕΕ για τις εισαγωγές και απορρίψεις γαλακτοκομικών προϊόντων αποκάλυψε σημαντικές διαφορές τόσο στην προέλευση όσο και στους λόγους απόρριψης των προϊόντων αυτών. Η Ελλάδα, σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη της ΕΕ, παρουσίασε διακυμάνσεις στον αριθμό και στη φύση των απορρίψεων, επηρεαζόμενη από διάφορους παράγοντες όπως οι προτιμήσεις των καταναλωτών, τα διατροφικά πρότυπα, και οι διεθνείς εμπορικές συμφωνίες.

Οι πιο συχνόι λόγοι απόρριψης γαλακτοκομικών προϊόντων συνδέονται με την απουσία συνοδευτικών πιστοποιητικών ή την ασυμφωνία μεταξύ ετικέτας και εγγράφων. Αυτό υποδηλώνει ότι η ενδεδειγμένη τεκμηρίωση και η ακριβής συμμόρφωση με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις είναι κρίσιμες για την επιτυχημένη εισαγωγή των γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ. Επιπλέον, η συχνότητα των απορρίψεων λόγω απουσίας πιστοποιητικών υπογραμμίζει την ανάγκη για βελτιωμένες διαδικασίες πιστοποίησης και ελέγχου των εισαγωγών.

Στην περίπτωση της Ελλάδος, η ικανοποίηση από τον έλεγχο των εγγράφων ήταν σχετικά υψηλή, υποδηλώνοντας καλή συμμόρφωση με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις. Ωστόσο, η ύπαρξη απορρίψεων λόγω ελλিপών ή ακατάλληλων εγγράφων αναδεικνύει την ανάγκη για συνεχή βελτίωση των διαδικασιών ελέγχου και τεκμηρίωσης.

Η παγκόσμια παραγωγή και εμπόριο τροφίμων επιφέρουν προκλήσεις και ευκαιρίες στον τομέα των γαλακτοκομικών εισαγωγών. Η διαφοροποίηση των πηγών εισαγωγής και η συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των γαλακτοκομικών προϊόντων. Οι εξελίξεις στις εμπορικές συμφωνίες, οι αλλαγές στις καταναλωτικές προτιμήσεις και οι τεχνολογικές βελτιώσεις στην παραγωγή και τον έλεγχο των γαλακτοκομικών προϊόντων μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση του εμπορίου και στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων που καταλήγουν στους καταναλωτές.

Η ανάλυση των δεδομένων TRACES NT υποδεικνύει την ανάγκη για συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση των διαδικασιών εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων. Η διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των γαλακτοκομικών προϊόντων είναι κρίσιμη για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και την προστασία της δημόσιας υγείας. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, όπως η Ελλάδα, πρέπει να εστιάσουν στην ενίσχυση των διαδικασιών ελέγχου, στη βελτίωση των μηχανισμών παρακολούθησης και στην προώθηση της διαφάνειας στο εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτές οι προσπάθειες θα ενισχύσουν την αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων και θα διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές έχουν πρόσβαση σε ασφαλή και υψηλής ποιότητας προϊόντα. Η κατανόηση της κατανομής των εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων σε διάφορες χώρες είναι ζωτικής σημασίας για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τις επιχειρήσεις. Βοηθά στον εντοπισμό βασικών αγορών, στην κατανόηση των εμπορικών προτύπων και στην αξιολόγηση της ανάγκης για ρυθμιστικές παρεμβάσεις ή παρεμβάσεις στην αγορά. Για χώρες όπως η Ελλάδα, αυτή η ανάλυση μπορεί να ενημερώσει τις στρατηγικές για τη βελτιστοποίηση του εμπορίου γαλακτοκομικών προϊόντων τους – είτε ενισχύοντας την τοπική παραγωγή είτε βελτιώνοντας τις πολιτικές εισαγωγής για την καλύτερη κάλυψη της εγχώριας ζήτησης.

Τα αποτελέσματα από την ανάλυση των δεδομένων TRACES NT παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για τις πηγές εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ και την Ελλάδα. Ειδικότερα, αποκαλύπτουν τις κύριες χώρες προέλευσης, όπως οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτή η ποικιλομορφία αντανάκλα την παγκόσμια διάσταση του εμπορίου γαλακτοκομικών και τις διαφορετικές γεωγραφικές και πολιτικές διασυνδέσεις που επηρεάζουν τις εισαγωγές στην Ευρώπη. Όσον αφορά την Ελλάδα, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η χώρα παραμένει ένας σημαντικός παίκτης στον τομέα των γαλακτοκομικών εισαγωγών. Η συμμετοχή της Ελλάδας στις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων υποδηλώνει την ανάγκη για εισαγωγή προϊόντων που ενδεχομένως δεν παράγονται σε επαρκείς ποσότητες εντός της χώρας, καθώς και την προτίμηση για ποικιλία και εξειδικευμένα προϊόντα από διεθνείς αγορές.

Η ποικιλομορφία των χωρών προέλευσης και η συμμετοχή ειδικών παραγωγών και εξαγωγών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την προώθηση της ποικιλίας και της ανταγωνιστικότητας στην αγορά. Οι εισαγωγές αυτές υποδηλώνουν μια συνεχή αναζήτηση για ποιοτικά και ποικίλα γαλακτοκομικά προϊόντα, προσφέροντας στους καταναλωτές την ευκαιρία να δοκιμάσουν προϊόντα από διάφορες παγκόσμιες πηγές.

Η ευρεία γκάμα χωρών προέλευσης και η σημασία της επιλογής του μέσου μεταφοράς πριν την άφιξη στους συνοριακούς σταθμούς ελέγχου υποδηλώνουν την πολυπλοκότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας και την ανάγκη για αυξημένη προσοχή στην κανονιστική συμμόρφωση και τις πρακτικές ασφαλείας. Η προτίμηση στις οδικές μεταφορές ενδεχομένως αντικατοπτρίζει την ευελιξία και την προσβασιμότητα τους για εμπορεύματα που εισάγονται στην Ελλάδα, ενώ οι θαλάσσιες μεταφορές δείχνουν την ικανότητα για μεγαλύτερης κλίμακας και διαρκέστερες μεταφορές.

Η ανάλυση των δεδομένων μπορεί να διαμορφώσει στρατηγικές για τόσο την ΕΕ όσο και την Ελλάδα στον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων. Αναδεικνύοντας τις κύριες πηγές εισαγωγών και την ποικιλία των προϊόντων, οι αρχές και οι επιχειρήσεις μπορούν να επικεντρωθούν στη βελτίωση των εμπορικών σχέσεων, την ενίσχυση των ελέγχων ποιότητας και ασφάλειας, και την προώθηση της προσβασιμότητας σε εξειδικευμένα προϊόντα για τους καταναλωτές.

Η χρήση δεδομένων αποκλειστικά από την πλατφόρμα TRACES NT φέρει τον κίνδυνο να εξαρτώνται τα συμπεράσματα από την ποιότητα και την πληρότητα των δεδομένων της πλατφόρμας αυτής. Για παράδειγμα, αν ορισμένες χώρες ή προϊόντα δεν είναι καταγεγραμμένα σωστά, η εικόνα της αγοράς που προκύπτει μπορεί να είναι παραπλανητική. Επιπλέον, το χρονικό περιθώριο της έρευνας από το 2020 έως το 2024 επιβάλλει περιορισμούς στην ερμηνεία των τάσεων και των προτύπων. Αυτό σημαίνει ότι οι παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα είναι ενδεικτικά μόνο για αυτό το διάστημα και μπορεί να μην αντανακλούν μακροπρόθεσμες τάσεις ή αλλαγές που επιδρούν στην αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων. Για παράδειγμα, μεταβολές λόγω πανδημιών, πολιτικών αλλαγών ή άλλων παγκόσμιων γεγονότων μπορεί να μην έχουν αποτυπωθεί πλήρως στα δεδομένα.

Η σημασία των ελέγχων ταυτότητας, εγγράφων, και φυσικών ελέγχων, καθώς και οι δειγματοληπτικές εργαστηριακές δοκιμές, υποδεικνύουν μια στρατηγική επικεντρωμένη στην πρόληψη και την έγκαιρη ανίχνευση προβλημάτων, ενισχύοντας την ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία των καταναλωτών στην ΕΕ. Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν την ανάγκη για συνεχή παρακολούθηση, αξιολόγηση και προσαρμογή των κανονιστικών πλαισίων και των ελεγκτικών διαδικασιών, με στόχο την αποτελεσματική προστασία της δημόσιας υγείας και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην ευρωπαϊκή αγορά τροφίμων.

Η ανάλυση επικεντρώνεται αποκλειστικά στα γαλακτοκομικά προϊόντα, παρέχοντας ειδικευμένες πληροφορίες για αυτή την κατηγορία. Ωστόσο, αυτό οδηγεί σε περιορισμένη κατανόηση της συνολικής εικόνας των εισαγωγών τροφίμων στην ΕΕ. Για παράδειγμα, η ανάλυση δεν λαμβάνει υπόψη πιθανές αλληλεπιδράσεις ή

συγκρίσεις με άλλες κατηγορίες τροφίμων, όπως το κρέας ή τα ψάρια, που θα μπορούσαν να προσφέρουν πιο ολοκληρωμένες προοπτικές για τις τάσεις και τις προκλήσεις της αγοράς.

Τέλος, η μελέτη περιορίζεται στην ανάλυση του νομοθετικού πλαισίου που αφορά ειδικά τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτό σημαίνει ότι ευρύτερες νομοθετικές πτυχές που ίσως επηρεάζουν την αγορά τροφίμων, όπως οι νόμοι για την ασφάλεια των τροφίμων, οι περιβαλλοντικές πολιτικές, ή οι εμπορικές συμφωνίες, δεν εξετάζονται. Η έλλειψη αυτής της ευρύτερης προοπτικής μπορεί να περιορίζει την κατανόηση των παραγόντων που διαμορφώνουν την αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων και τις στρατηγικές εισαγωγής.

Το σύστημα TRACES NT αποτελεί την ψηφιακή πλατφόρμα της ΕΕ για τον έλεγχο εισαγωγής ζώων, ζωικών προϊόντων, τροφίμων και ζωοτροφών. Τα πιστοποιητικά υγείας που απαιτούνται για τη μεταφόρτωση στο TRACES NT εξαρτώνται από τον τύπο του προϊόντος που εισάγεται ή διακινείται εντός της ΕΕ. Για κάθε χώρα υπάρχουν τα πιστοποιητικά που χρειάζονται για την εξαγωγή προϊόντων. Συγκεκριμένα για την Ελλάδα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπάρχει ο κατάλογος των πιστοποιητικών που χρειάζονται ανά χώρα για την εξαγωγή προϊόντων από την Ελλάδα (Πιστοποιητικά Εξαγωγών - <https://www.minagric.gr/for-farmer-2/eisagoges-ejogoges/ejagoges/288-pistopoiitikaiejagogon>). Επομένως, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα συγκεκριμένα έγγραφα και τα πιστοποιητικά που απαιτούνται μπορεί να διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με το προϊόν, τη χώρα προέλευσης και τους ισχύοντες κανονισμούς της ΕΕ. Οι εξαγωγείς και οι εισαγωγείς πρέπει να ελέγχουν τις πιο πρόσφατες απαιτήσεις της ΕΕ (π.χ. στην πλατφόρμα TRACES NT) πριν αποστείλουν τα εμπορεύματα στην ΕΕ.

Εν κατακλείδι, η συνεχής παρακολούθηση και ανάλυση των δεδομένων εισαγωγών αποτελεί θεμελιώδη πτυχή για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ποιότητας των γαλακτοκομικών προϊόντων. Τα συμπεράσματα από τα γραφήματα ενισχύουν την ανάγκη για αυξημένη ρυθμιστική εποπτεία και ενημερωμένες στρατηγικές εισαγωγής, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και εθνικό επίπεδο, για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων και της δημόσιας υγείας.

Βιβλιογραφία

Commission Delegated Regulation (EU) 2020/692. (2020). Supplementing Regulation (EU) 2016/429 of the European Parliament and of the Council as regards rules for entry into the Union, and the movement and handling after entry of consignments of certain animals, germinal products and products of animal origin.

Commission Delegated Regulation (EU) 2022/2292. (2022). Supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council with regard to requirements for the entry into the Union of consignments of food-producing animals and certain goods intended for human consumption.

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1012 of 12 March 2019 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council by derogating from the rules on the designation of control points and from the minimum requirements for border control posts

Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1013 of 16 April 2019 on prior notification of consignments of certain categories of animals and goods entering the Union

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1081 of 8 March 2019 establishing rules on specific training requirements for staff for performing certain physical checks at border control posts

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1602 of 23 April 2019 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council concerning the Common Health Entry Document accompanying consignments of animals and goods to their destination

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1666 of 24 June 2019 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards conditions for monitoring the transport and arrival of consignments of certain goods from the border control post of arrival to the establishment at the place of destination in the Union

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/2074 of 23 September 2019 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards rules on specific official controls on consignments of certain animals and goods originating from, and returning to the Union following a refusal of entry by a third country

Commission delegated regulation (EU) 2019/2122 of 10 October 2019 Supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards certain categories of animals and goods exempted from official controls at border control posts, specific controls on passengers' personal luggage and on small

consignments of goods sent to natural persons which are not intended to be placed on the market and amending Commission Regulation (EU) No 142/2011

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/2124 of 10 October 2019 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards rules for official controls of consignments of animals and goods in transit, transshipment and onward transportation through the Union, and amending Commission Regulations (EC) No 798/2008, (EC) No 1251/2008, (EC) No 119/2009, (EU) No 206/2010, (EU) No 605/2010, (EU) No 142/2011, (EU) No 28/2012, Commission Implementing Regulation (EU) 2016/759 and Commission Decision 2007/777/EC

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/2126 of 10 October 2019 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards rules for specific official controls for certain categories of animals and goods, measures to be taken following the performance of such controls and certain categories of animals and goods exempted from official controls at border control posts

Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1014 of 12 June 2019 to lay down detailed rules on minimum requirements for border control posts, including inspection centres, and for the format, categories and abbreviations to use for listing border control posts and control points

Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1873 of 7 November 2019 on the procedures at border control posts for a coordinated performance by competent authorities of intensified official controls on products of animal origin, germinal products, animal by-products and composite products

Commission Implementing Regulation (EU) 2019/2129 of 25 November 2019 establishing rules for the uniform application of frequency rates for identity checks and physical checks on certain consignments of animals and goods entering the Union

Commission Implementing Regulation (EU) 2019/2130 of 25 November 2019 establishing detailed rules on the operations to be carried out during and after documentary checks, identity checks and physical checks on animals and goods subject to official controls at border control posts

Commission Implementing Regulation (EU) 2020/2235 of 16 December 2020 laying down rules for the application of Regulations (EU) 2016/429 and (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards model animal health certificates, model official certificates and model animal health/official certificates, for the entry into the Union and movements within the Union of consignments of certain categories of animals and goods, official certification regarding such certificates and repealing Regulation (EC) No 599/2004, Implementing Regulations (EU) No 636/2014 and (EU) 2019/628, Directive 98/68/EC and Decisions 2000/572/EC, 2003/779/EC and 2007/240/EC

Commission Implementing Regulation (EU) 2020/2236 of 16 December 2020 laying down rules for the application of Regulations (EU) 2016/429 and (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards model animal health certificates for the entry into the Union and movements within the Union of consignments of aquatic animals and of certain products of animal origin from aquatic animals, official certification regarding such certificates and repealing Regulation (EC) No 1251/2008

Commission Implementing Regulation (EU) 2021/403 of 24 March 2021 laying down rules for the application of Regulations (EU) 2016/429 and (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council as regards model animal health certificates and model animal health/official certificates, for the entry into the Union and movements between Member States of consignments of certain categories of terrestrial animals and germinal products thereof, official certification regarding such certificates and repealing Decision 2010/470/EU

Commission Implementing Regulation (EU) 2021/404 of 24 March 2021 laying down the lists of third countries, territories or zones thereof from which the entry into the Union of animals, germinal products and products of animal origin is permitted in accordance with Regulation (EU) 2016/429 of the European Parliament and the Council.

Commission Implementing Regulation (EU) 2021/405 of 24 March 2021 laying down the lists of third countries or regions thereof authorised for the entry into the Union of certain animals and goods intended for human consumption in accordance with Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council.

Commission Regulation (EU) No. 178/2002. (2002). Laying down the general principles and requirements of food law, establishing the European Food Safety Authority and laying down procedures in matters of food safety (Πρόσβαση: 25-01-2024)

Commission Regulation (EU) No. 605/2010. (2010). Laying down animal and public health and veterinary certification conditions for the introduction into the European Union of raw milk and dairy products intended for human consumption (Πρόσβαση: 25-01-2024).

European Commission. (2005). "Commission Regulation (EC) No 2073/2005 of 15 November 2005 on microbiological criteria for foodstuffs." Official Journal of the European Union.

European Commission. (2006). "Commission Regulation (EC) No 1881/2006 setting maximum levels for certain contaminants in foodstuffs." Official Journal of the European Union.

European Commission. (2016). Animal Health Law R (EU) 2016/429.

European Commission. (2020). RASFF - the Rapid Alert System for Food and Feed - 2019 Annual Report. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/>

[/publication/2c5c7729-0c31-11eb-bc07-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-174742448](#) (Πρόσβαση: 25-01-2024).

European Commission. (2020). Milk and dairy products https://agriculture.ec.europa.eu/farming/animal-products/milk-and-dairy-products_en#committees (Πρόσβαση 03-02-2024).

European Commission (2024). TRACES - Trade Control and Expert System. <https://food.ec.europa.eu/traces> (Πρόσβαση 03-02-2024).

European Commission (2022) The common agricultural policy at a glance https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-glance_en (Πρόσβαση: 25-01-2024).

European Economic Community. Commission. (1961). Treaty Establishing the European Economic Community and Connected Documents. Publishing Services of the European Communities.

European Union. (1987). Official Journal of the European Communities, L 169, EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1987:169:TOC>. (Πρόσβαση: 25-01-2024).

Eurostat. (2024). Eurostat. <https://ec.europa.eu/eurostat> (Πρόσβαση:: 25-01-2024).

Grob, K. (2019). The role of the European Food Safety Authority (EFSA) in a better European regulation of food contact materials—some proposals. Food Additives & Contaminants: Part A, 36(12), 1895-1902.

Guidi, A., Castigliero, L., Armani, A., Tinacci, L., & Gianfaldoni, D. (2011). What happened in china after the melamin crisis?. Italian Journal of Food Safety, 1, 21-23.
International Trade Centre. (2024). Trade Map - Trade statistics for international business development. (Πρόσβαση 25-01-2024).

Pang, A. (2017). Product safety failure and restoring reputation across markets: Fonterra's management of the 2013 bacterial contamination crisis. Journal of marketing channels, 24(3-4), 136-152.

Regulation (EC) No 852/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the hygiene of foodstuffs.

Regulation (EC) No 853/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 laying down specific hygiene rules for food of animal origin.

Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council of 15 March 2017 on official controls and other official activities performed to ensure the application of food and feed law, rules on animal health and welfare, plant health and plant protection products, amending Regulations (EC) No 999/2001, (EC) No 396/2005,

(EC) No 1069/2009, (EC) No 1107/2009, (EU) No 1151/2012, (EU) No 652/2014, (EU) 2016/429 and (EU) 2016/2031 of the European Parliament and of the Council, Council Regulations (EC) No 1/2005 and (EC) No 1099/2009 and Council Directives 98/58/EC, 1999/74/EC, 2007/43/EC, 2008/119/EC and 2008/120/EC, and repealing Regulations (EC) No 854/2004 and (EC) No 882/2004 of the European Parliament and of the Council, Council Directives 89/608/EEC, 89/662/EEC, 90/425/EEC, 91/496/EEC, 96/23/EC, 96/93/EC and 97/78/EC and Council Decision 92/438/EEC (Official Controls Regulation)

Stojkov, K., Noy, I., & Sağlam, Y. (2018). The trade impacts of a food scare: The Fonterra contamination incident. *Journal of Agricultural & Food Industrial Organization*, 16(2), 20160031.

U.S. Food and Drug Administration. (2023). FDA's Food Safety Modernization Act (FSMA).

Varzakas, T. H., Tsigarida, E. T., Apostolopoulos, C., Kalogridou-Vassiliadou, D., & Jukes, D. J. (2006). The role of the Hellenic Food Safety Authority in Greece—Implementation strategies. *Food Control*, 17(12), 957-965.